

Korinséké Pol taale viyaandén nyéngaa

Taale ani kundi ma vé

Pol yatan sapak Korin wan néma gaayé wa. Akaia provinsmba wa téndén, Grikséna kantrimba. Talétalé dékét Pol wa Jisasna kundi kwayétan Korinmba. Kwayéndéka wamba némaamba du dakwa wa Jisasna jémbaamba yaalan. Yaalandaka Pol de yaasékatake ye nak taalémba jémbaa yaténdéka, wa néma vakmi yaan de Korinséké. Wanngé wa Pol ani nyéngaa viyaae kwayésatindén, deku vakmi kururéndaru deku mawulé kurkale témuké.

Korinmba tékwa Jisasna jémbaamba yaalan apu Jisaské vékulakakwa yéku mawulé ka yaasékandara naate Pol mawulatmba vékundén. Yate wandén, “Du kumbin taakwa kéraan apu de yéku yapaté ma yandarék.” Naate du dakwa Gotna Yaamambina kundi vékukapuk yate deku mawulémba yandaka vakmi deké yaandékwanngé wa wandén. Wate Gotna yé kavérékte jaawundakwa yéku yapatéké, Gotna Yaamambi kwayékwa késpulak nakpulak mayé apaké, kiyaan du dakwa nakapuk taamale waarapké yandakwanngé wandén.

Akwi wani vakmi Korinséké yaanngé Pol det yéku laku kundi wa wandén, de vékwe Got mawulé yandékwa pulakngé vékuséknarénngé. Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa sapta 13ké wa mawulé tawulé yandakwa. Wani saptamba Pol anga wakwasnyéndékwa. Nak du dakwaké jaambite mawulé yamban yapaté wan yéku laku yapaté wa. Wan Got du dakwat kwayéndén akwi mayé apat wa taalékérandékwa.

---

1 ¹Got wunat wandéka wuné Pol Kraisa Jisasna kundi kure yaakwa du wa téwutékwa. Tété gunat wawutékwa nyéngaamba. Sostenes waak Kraisa Jisasna jémbaamba wa yaalandén. Yaale wunale tété ani nyéngaa sékét viyaatakatékwa gunéké. ²Guné Korinmba tété Gotna kundi yékunmba vékukwa du dakwaké wa ani nyéngaa viyaatakatékwa.

Talimba Got gunat wandéka yangunén kapérandi musé yaasékatake wa Kraisa Jisasna jémbaamba yaale Gotna du dakwa téngunéngwa. Guné male yamba wunga téngunéngwe wa. Akwi gaayémba tékwa némaamba du dakwa wa anga wakwa, “Jisas Kraisa wan nana Néman Du wa.” Naandakwa. Wunga wate de waak Gotna du dakwa wa

téndakwa. Jisas Kraisa deku Néman Du rate wa nana Néman Du waak wa randékwa.

³Nana aapa Got gunéke sémbéraa yate gunat yékun yate, yéku mawulé kwayéte, Néman Du Jisas Kraisa wunga male yandu guné yékunmba yatékangunéngwa. Gorét wunga waatakuwutékwa.

Pol Gorké mawulé tawulé yate Gotna yé kavérékndékwa

⁴⁻⁵Guné Kraisa Jisasna jémbaamba yaalangunénga Got yéku mawulé wa kwayéndén gunat. Kwayéndéka Kraisa Jisasale nakurakmawulé yate wa téngunéngwa. Tété yékunmba vékusékte yéku kundi male wangunéngwa. Wunga yangunéngwanngé vékulakate, Gorké mawulé tawulé yate akwi nyaa déku yé kavérékwutékwa. ⁶Nané Kraiské kundi kwayénanga yékunmba wa vékungunén. Guna mawulémba yékunmba vékulakate kurkale vékusékte yéku kundi male wangunéngwa. ⁷Got akwi yéku mawulé gunat wa kwayéndén. Kwayéndéka guné nana Néman Du Jisas Kraisa yaaké yandékwanngé kaavéréte yékunmba téngunéngwa. ⁸Nana Néman Du Jisas Kraisa gunéke véndu guna mawulé apa ye yékunmba tépékaa-kandékwa. Tépékaandu waambule yaaké yandékwa nyaa guné Gotna ménimba yéku yapaté yakwa du dakwa wa tékangunéngwa. ⁹Got gunat wa wandén, guné déku nyaan nana Néman Du Jisas Kraisa jémbaamba yaale dale nakurakmawulé yaténgunénggé. Got gunat talimba watake, guna mawulé yékunmba téndu yéku yapaté male yangunénggé, gunéke vérepékaa-kandékwa. Gunat katik yaasékaké dé. Yi wan wanana wa.

Jisasna du dakwa késépéri kémba tété wa yékunmba yamba téndakwe wa

¹⁰Kraisa Jisasna jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, gunat wawutékwa. Nana Néman Du Jisas Kraisa yémba wawutékwa. Guna du dakwale waaruké yambak. Yate ma nakurakmawulé yate nakurak kundi bulte nakurak jémbaa yate yékunmba téngunék. ¹¹Taakwa nak, léku yé Kloe, léku kém wunat wandarén, guné guna du dakwale waarungunéngwanngé. Guné guna du dakwale waarukapuk yangunénggé wa wawutékwa. ¹²Wuné ani kundiké wawutékwa. Guné akwi nak nak késapulak nakpulak kundi bulngunéngwa. Bulte guné ras anga wangunéngwa, “Nané Polna du dakwa a.” Ras wa wakwa, “Nané Apolosna du dakwa a.” Ras wa wakwa, “Nané Pitana du dakwa a.” Ras wa wakwa, “Nané Kraisa du dakwa a.” ¹³Kraisa yaae nakurak kundi male wa wandén. Guné wunga waarute ani kundi pulak guna mawulémba anga wangunéngwa, “Kraisa késapulak nakpulak kundi wa wandén.” Naangunéngwa. Wunga wate wa kapérandi yapaté wa yangunéngwa. Guné ras wa wakwa, “Nané Polna du dakwa a.”

Kamuké guné wunga wo? Wa Krai takwemimba kiyaae gunat wa yékun yandén. Wuné yamba wa. Wan Kraisna yémba wa baptais kéraangunén. Wuna yémba yamba yé wa. Guné Kraisna jémbaamba yaale déku du dakwa wa téngunéngwa. Wuna jémbaamba yamba yaalangunéngwe wa. Yate wuna du dakwa yamba téngunéngwe wa.

¹⁴Guna du Krispus ambét Gaiusét male wa Krai Jisna yémba baptais kwayéwutén. Guna nak du dakwat yamba baptais kwayéwutékwé wa. De anga wamuké kalik yawutékwa, “Pol det baptais kwayéndéka wa déku du dakwa téndakwa.” De wunga wamuké wa kalik yawutékwa. Yate wuné ayélapkéri dunyansat male Krai Jisna yémba baptais kwayéwuténggé, wa Gorké mawulé tawulé yate déku yé kavérékwutékwa. ¹⁵Guné wuna yémba baptais kéraangunénggé, katik waké daré. ¹⁶Yi, bulaa vékulakawutékwa. Stefanas déku kémét waak wa Krai Jisna yémba baptais kwayéwutén. Yate nakét waak wuné déku yémba baptais kwayék kapuk? Wani muséké yamba vékusékwutékwé wa. ¹⁷Wuné yeyé yaayate du dakwat Kraisna yémba baptais kwayéwuténggé, Krai yamba wunat wandékwé wa. Wuné yeyé yaayate déku yéku kundi kwayéwuténggé, wa wunat wandén. Nyaangét vékupukaakwa du wakwa pulak yamba wawutékwé wa. Nyaangét vékupukaakapuk yakwa du wandakwa pulak wa kundi kwayéwutékwa. Nyaangét pukaakwa du pulak wamunaawutu, anga wakatik guné, “Dé némaamba yéku kundiké vékusékte wa wandékwé. Nyaangét vékupukaakwa du wa dé.” Wunga wamunaae wa guné Kraiské vékulakakapuk yate wunéké male vékulakakatik guné. Krai gunéké takwemimba kiyaandénggé vékulaka-ngunénggé wa mawulé yawutékwa. Yate nyaangét vékupukaakapuk yakwa du wakwa pulak wa kundi kwayéwutékwa.

Krais Gotna mayé apa nanat wakwasnyéndén

¹⁸Gorké yéngwa yaambumba yékapuk yakwa du dakwa wa anga wakwa, “Krai takwemimba kiyaandén kundi wan waangété kundi wa.” Nané Gorké yéngwa yaambumba yékwé du dakwa anga wanangwa, “Krai takwemimba kiyaandén kundi wan yéku kundi wa. Krai takwemimba kiyaae wa Gotna mayé apa nanat wakwasnyéndén.” Naanangwa. ¹⁹Wani muséké Got wandéka déku kundi déku nyéngamba anga wa kwaakwa:

Nyaangét vékupukaakwa duna mawulé yaavan kurkawutékwa.

Apakundiké vékuséngwa duna mawuléké kuk kwayékawutékwa.

²⁰Got wunga wandéka ani képmaana muséké vékuséngwa duna mawulé wa yékéyaak yan. Nyaangét vékupukaakwa duna mawulé yénga pulak dé? Apakundiké vékuséngwa duna mawulé yénga pulak dé? Ani sapakmba yatéte némaamba kundi bulkwa duna mawulé yénga pulak dé? Gotna ménimba ayélapkéri-sékéyak male wa vékusékndarén.

²¹ Got akwi muséké vékusékte wandéka ani kápmaana muséké vékusékgwa du deku mawulémba déké vékusékgé yapatindarén. Du dakwa déké vékusékndarénngé wa Got mawulé yandén. Yate déku nyaanét wandéka gaaye déku jémbaa wa wakwasnyéndén. Got wandéka nané déku nyaanngé kundi kwayénanga Gotna kundi yékunmba vékukwa du dakwa kulémawulé wa kéraandakwa. Kéraae apapu apapu yékunmba tépékaa-kandakwa. Nané Gotna nyaanngé kundi kwayénanga ani kápmaana muséké vékusékgwa du wa anga wandakwa, “Wan waangété kundi wa.” Naandakwa.

²² Juda du dakwa Grik du dakwa waak wunga wandakwa. Judasé ras wa wakwa, “Got kulé apanjémba yandu nané véte vékusék-nganangwa. Krai wan nanat yékun yandénngé Got wan du wa. Got wunga yandu, wa nané wani kundi yékunmba vékukanangwa.” Wunga wandaka Grik du dakwa, nak gaayémba yaan nak du dakwa waak de ras wa anga wandakwa, “Taale yékunmba vékusék-nganangwa. Déku kundi yékun yandékwanngé vékusékte, wa wani kundi yékunmba vékukanangwa.” Naandakwa.

²³ Nané Krai takwemimba kiyaandénngé wa kundi kwayénangwa. Wani kundi wa kwayénanga Judasé anga wandakwa, “Kapérandi musé yakwa du male wa takwemimba kiyaandakwa. Got wan du Krai takwemimba katik kiyaaké dé. Krai takwemimba kiyaandén kundiké kalik yanangwa.” Nak gaayé du dakwa wa anga wandakwa, “Wani kundi wan waangété kundi wa.” ²⁴ Nané Judasé ras, nak gaayé du dakwa ras Got nanat wandéka vékute wa vékuséknangwa. Krai takwemimba kiyaae wa Gotna mayé apa, Gotna yéku mawulé waak nanat wakwasnyéndén. Krai takwemimba kiyaandén kundiké wa mawulé yanangwa. ²⁵ Got wandéka Krai takwemimba kiyaandéka de déku kundi vékukapuk yakwa du dakwa wa anga wandakwa, “Got apamama yamba yandékwe wa.” Wunga wate Gotna mayé apaké yamba vékuséknakwe wa. Gotna mayé apa wa akwi duna mayé apat taalékéran. Baka du dakwa Gotna mawuléké anga wandakwa, “Déku mawulé waangété mawulé wa.” Wunga wate Gotna mawuléké yamba vékuséknakwe wa. Gotna yéku mawulé wa akwi duna mawulat taalékéran.

²⁶ Wuna du dakwa, ma vékulakangunék. Vékulakate wuna kundiké wakangunéngwa, “Yi wan wanana wa.” Déku jémbaamba yaalangunéngé Got gunat wandén sapak, guné baka du dakwana ménimba yénga pulak guné tak? Guna du dakwa ayélapkéri male nyaangét ayélapkéri-sékéyak vékupukaandarén. Guna du dakwa ayélapkéri male wal apamama yandarén. Guna du dakwa ayélapkéri male wal néma du dakwa téndarén.

²⁷ Wani sapak de baka du dakwa gunéké anga wandarén, “Wan nyaangét vékupukaakapuk yakwa du dakwa wa.” Naandarén. Wunga wandaka Got

wa wakandéngndén, guné déku jémbaamba yaalangunénngé. Got gunat wunga wakandéngndén ani képmaana muséké vékuséngwa du dakwa deku yé kavérékngapuk yate nékéti yamuké wa. Wani sapak baka du dakwa gunéke anga wandarén, “Wan apamama yakapuk yakwa du dakwa wa.” Naandarén. Wunga wandaka wa Got wakandéngndén, guné déku jémbaamba yaalangunénngé. Got gunat wunga wakandéngndén, wan apa yakwa du dakwa deku yé kavérékngapuk yandarénngé wa.

²⁸ Baka du dakwa gunéke anga wandarén, “Wan néma du dakwa yamba yé wa. Wan baka du dakwa wa. Deké katik vékulakaké nané.” Naandarén. Wunga wandaka wa Got wakandéngndén, guné déku jémbaamba yaalangunénngé. Got gunat wunga wakandéngndén, wan ani képmaana néma du dakwa deku yé kavérékngapuk yate nékéti yamuké wa. ²⁹ Akwi du dakwa Gotna ménimba téte deku yé kavérékngapuk yamuké, wa Got wunga yandén.

³⁰ Got wandéka wa Krai Jisale nakurakmawulé yaténgunéngwa. Krai Jisas kiyaandéka nané déku jémbaamba yaale yéku mawulé kéraae Gotna jémbaa, Gorké waak wa yékunmba vékuséknangwa. Krai Jisas kiyaandéka Got nanat véte anga wandékwa, “De yéku yapaté yakwa du dakwa wa. Wuna du dakwa wa téndakwa.” Naandékwa. Krai Jisas nané Satanna taambamba kéraatakandéka wa Kraisale yékunmba yaténgwa. ³¹ Krai Jisas wunga yandénngé wuné Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi nak gunat wawutéka: “Du dakwa duna yé kavérékngé mawulé yate nana Néman Duna yé ma kavérékndarék.” Naawutéka.

Krais takwemimba kiyaandénngé wa Pol wandén

2 ¹ Guné Krai Jisana jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, ma véku. Néman Duna yé male kavérékngunénngé vékulakate, wa wuné gunat Got paakundén kundi waké yaae, wa apakundiké vékuséngwa du pulak yamba wawutékwe. ² Wuna mawulémba anga wawutén, “Wuné gunale yaréte nak muséké katik vékulakaké wuté. Jisas Kraiské male vékulaka-kawutéka. Takwemimba kiyaandénngé vékulakate wakawutéka.” ³ Wunga watake, gunale yaréwutén sapak, Jisas Kraisna jémbaa sépélak yamuké wup yawutén. Apa yamba yawutékwe wa. ⁴ Yate apakundiké vékuséngwa du yékunmba wandakwa pulak yamba wawutékwe wa. Wuné wawutéka Gotna Yaamambi Gotna mayé apat wa gunat wakwasnyéndén. ⁵ Anga wakangunéngwa, “Nyaangét vékupukaakwa duna kundi vékute yamba vékuséknangwe wa. Got apamama yandéka wa vékuséknangwa. Krai takwemimba wa kiyaandén nanéké. Yi wan wanana wa.” Wunga wangunénngé wa wani kundi wawutén.

Gotna Yaamambi nanat yéku vékulalaaka mawulé tiyaandékwa

⁶ Gotna kundiké yékunmba vékuséngwa du dakwat wa nak kundi wawutéka. Gotna apakundiké wa wawutéka, de ras waak yékunmba

vékuséknadarénngé. Det wawutékwa kundi wan ani kępmaana muséké vékuséknngwa du wakwa kundi pulak yamba wa. Wan ani kępmaaké yékunmba vérékwa néma du wakwa kundi pulak yamba wa. Wani du bari kiyaandaru nak du deku kundi katik vékuké daré. ⁷Wuné Got paakwan kundi wa wawutékwa. Got déku kundi ras wa paakundén, ani kępmaamba tékwa baka du dakwa vékusék-ngapuk yamuké. Talimba Got ani kępmaa yakapuk yaréte wa wandén, nané paakundén kundiké yékunmba vékusékte kulémawulé kéraae yékunmba tépékaa-nanénngé. ⁸Ani kępmaamba tékwa néma dunyansé, Got paakwan kundiké yamba vékuséknakwe wa. De vékusékmunaandaru, wa akwi néma duwat taalékéran baan nana Néman Duwat takwemimba katik viyaae baang-ngatik daré. ⁹Talimba Gotna du nak Gotna nyéngaamba anga viyaatakandén:

Got kamu musé dé yak, déké néma mawulé yakwa du dakwa dale apapu apapu yékunmba tépékaa-ndarénngé?

Du dakwa yamba véndakwe wa. Yamba vékundakwe wa.

Deku mawulémba vékulakate wa de yamba vékuséknakwe wa wani muséké.

Wunga viyaatakandén musé, Got paakwan muséké wa wawutékwa.

¹⁰Got wandéka déku Yaamambi nané Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat tépékaaké yanangwa muséké wa wakwasnyéndén. Gotna Yaamambi dé akwi muséké wa vékuséknakwe. Got paakundén mawuléké waak Gotna Yaamambi wa vékuséknakwe.

¹¹Nak du nak duna mawuléké katik vékuséknngé dé. Wani du dékét déku kapmang déku mawuléké wa vékuséknakwe. Wungat male wa. Nak du Gotna mawuléké katik vékuséknngé dé. Gotna Yaamambi dékét déku kapmang wa Gotna mawuléké vékusék-ndékwa. ¹²Nana mawulé ani kępmaana muséké vékukwa duna mawulé pulak yamba téndékwe wa. Got wandéka déku Yaamambi nana mawulémba wa téndékwa, nané Got tiyaandékwa mawuléké yékunmba vékusék-nanénngé. ¹³Nané Got tiyaandéka kéraanangwa mawuléké wanangwa. Ani kępmaana muséké vékukwa du wani kundi nanat yamba wandakwe wa. Gotna Yaamambi nanat wandéka wa gunat wanangwa. Nané Gotna Yaamambina kundi vékute déku Yaamambi kuretékwa du dakwat déku kundi wanangwa.

¹⁴Gotna Yaamambi kuretékupuk yakwa du dakwa Gotna Yaamambi wakwa kundi yamba vékundakwe wa. Yate anga wandakwa, “Wani kundi wan baka waangété kundi wa.” Wunga wate wa wani kundiké yamba yékunmba vékuséknakwe wa. Gotna Yaamambi kuretékwa du dakwa male wa Gotna Yaamambi wakwa kundiké yékunmba vékusék-ngandakwa. ¹⁵Gotna Yaamambi kuretékwa du dakwa vékusék-ngandakwa. Kamu musé dé yéku musé? Kamu musé dé kapérandi musé? Yéku musé kapérandi muséké waak vékusékte bulkandakwa. Gotna

Yaamambi kuretékapuk yakwa du dakwa de Gotna Yaamambi kuretékwa du dakwaké vékuséngé yapatindakwa. ¹⁶Yandakwanngé, talimba Gotna du nak ani kundi wa viyaatakandén Gotna nyéngaamba:

Kandé Néman Duna mawuléké vékuséku?

Kandé dat yakwasnyéké ya jémbaaké?

Wunga pulak du nak yamba te wa.

Wunga viyaatakandén talimba. Gotna Yaamambi kuretékapuk yakwa du dakwa Néman Duna mawuléké yamba vékusékdakwe wa. Nané Gotna Yaamambi kuretékwa du dakwa Kraisaale nakurakmawulé yate déku mawuléké wa vékuséknangwa.

Gotna jémbaa yakwa du

3 ¹Wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, Gotna Yaamambi kuretékwa duwat néma kundi wawutékwa pulak gunat waak waké mawulé yawutén. Yate gunat wunga yamba wawutékwe wa. Guné Kraisna jémbaamba baasnyé ye yaale nyambalé pulak wa yaténgunén. Yaténgunénga wuné Gotna Yaamambi kuretékapuk yakwa du dakwat wawutékwa pulak gunat wawutén. ²⁻³Guna mawulé nyambaléna mawulé tékwa pulak téndéka wa Gotna apakundi vékuké yapatingunén. Yangunénga gunat wawutékwa kundi wan makal nyambalé kakwa munyaa pulak wa. Wani kundi wan néma du dakwa kakwa kakému pulak yamba yé wa. Bulaa waak guna mawulé nyambaléna mawulé tékwa pulak wa tékwa. Ani kékpaana muséké vékukwa du dakwa pulak wa yaténgunéngwa. Guna du dakwaké kapére mawulé vékute dele wunga waarupékaté-ngunéngwa. Yangunénga gunéké wa vékusékwutékwa. Guné ani kékpaana muséké vékukwa du dakwa pulak yatéte, wa mawulé yandakwa pulak yangunéngwa. ⁴Yate anga waak yangunéngwa. Guné ras anga wangunéngwa, “Nané Polna du dakwa a.” Ras wa wakwa, “Nané Apolosna du dakwa a.” Wunga wangunénga wa vékusékwutékwa. Ani kékpaana muséké vékukwa du dakwa yatékwa pulak, a wayéka yatépéka-ngunéngwa.

⁵Yékunmba ma vékulakangunék. Apolos wan yénga pulak du dé? Wuné Pol yénga pulak du wuté? Aané véréti wan Gotna jémbaa yakwa du male wa. Guné aanéké vékulakate, guné mawulé vétik yate kém vétikmba téké yambakate. Néman Du aanat nakurak nakurak wa jémbaa tiyaandén. Tiyaandéka aané jémbaa yatéka déku kundi wa vékungunéngwa.

⁶Wuné Néman Du tiyaan jémbaa yate taale gunat kundi kwayéwutén Gorké. Wani kundi kwayéte wa yaawimba kakému yaanangwa du pulak wa yatéwutékwa. Apolos Néman Du kwayén jémbaa yate kukmba yaae gunat yékun yamuké kundi ras waak kwayéndén Gorké. Wani kundi kwayéte wa kakémumba kulak sévikwa du pulak wa yaténdékwa. Wunga

yatéka Got dékét déku kapmang wandéka wa déku kundi yékunmba vékungunénga guna mawulé yékunmba téndékwa. Guna mawulé yékunmba téte wa kakému yékun ye tékwa pulak wa téndékwa. ⁷Kakému yaanangwa du wan néma du yamba yé wa. Kakémumba kulak sévikwa du dé waak néma du yamba yé wa. Got wandéka wa kakému yékun yandékwa. Got dé kapmang wa néma du wa. ⁸Wuné kakému yaanangwa du pulak wa taale jémbaa yawutén. Apolos kakémumba kulak sévikwa du pulak wa kukmba jémbaa yandén. Yate aané nakurak jémbaa male wa yatékwa. Kukmba Got yatén yéku jémbaaké nakurak nakurak kaatakandékwa. ⁹Wan Got wa wani jémbaa aanat tiyaan. Gotna jémbaa aané véréti yatépékatékwa. Guné Got kakému yaanandékwa yaawi pulak wa téngunéngwa. Téngunénga wa aané déku yaawimba jémbaa yatékwa.

Gotna jémbaa yakwa du wan gaa kurkwa du pulak wa

Guné Gotna gaa pulak wa téngunéngwa. ¹⁰Téngunénga Got wunat yéku mawulé tiyaate wunat wandéka wa déku jémbaa yawutékwa. Yate yéku gaa kurkwa du pulak yatéwutékwa. Yatéte gunale téte, du gaana kwaan taawundékwa pulak, wa jémbaa taale yawutén. Yawutéka nak du kukmba yaae gunale téte, du gaa waayéngwandékwa pulak, wa jémbaa yandékwa. Akwi du gunale téte, gaa kurkwa du yékunmba vékulake yandakwa pulak, wa de Gotna jémbaa yaké yate kurkale ma vékulake yandarék. ¹¹Wa vékusék-ngunéngwa. Got Jisas Kraisé wandéka dé nyéndékwat pulak wa téndékwa. Wani nyéndékwat tépékaa-kandékwa. Nak du nak nyéndékwat katik taawuké dé. Wuné gunat Jisas Kraiské male wa yakwasnyéwutén, guné déku kundi yékunmba vékungunénggé. Nak du yaae nak néma duké gunat yakwasnyéndaru, guné deku kundi vékuké yambak.

¹²Gotna jémbaamba yaalan du dakwa wan gaa kurkwa du pulak wa yaténdakwa. Ras de némaamba yéku jémbaa yandakwa. Yate de ras tépékaaké yakwa yéku miyat gaa kurkwa du pulak wa yaténdakwa. Ras de késpulak nakpulak yéku matut kurkwa du pulak wa yaténdakwa. Ras de yéku jémbaa yamba yandakwe wa. Yate ras tépékaakapuk yakwa rangwa miyat gaa kurkwa du pulak wa yaténdakwa. Ras wit gaa kurkwa du pulak wa yaténdakwa. Ras wit sékna apat gaa kurkwa du pulak wa yaténdakwa. ¹³Kukmba Got, akwi du dakwana jémbaaké waké yandékwa sapak yaa pulak yaante deku jémbaa wakwasnyéndu, akwi du dakwa véte vékusék-ngandakwa deku jémbaaké. Miyéké ma vékulakangunék. Yaa yaandu, gaaké taawundarén apa yakwa kwaan yaanngapuk ye, yékunmba tépékaa-kandékwa. Gaaké taawundarén apa yakapuk yakwa miyé yaa yaane butik-ngandékwa. Yandu nané véte miyéké vékusék-nganangwa. Yaa yaandu wani miyéké vékuséknangwa pulak, Got wakate yandékwa sapak yaa pulak yaandu wa Gotna jémbaamba

yaalan du dakwana jémbaaké vékusék-nganangwa. ¹⁴Got yéku jémbaa yakwa du dakwana jémbaa kaatakandékwa. ¹⁵Yéku jémbaa yakapuk yakwa du dakwana jémbaa késkandékwa. Wa vékusékgunéngwa. Gaa yaanndu deku musé yaa yaane yasékéyakndu du dakwa bari gwaande baka tékandakwa. Wani du dakwa téké yandakwa pulak, yéku jémbaa yakapuk yakwa du dakwa kukmba wunga baka wa tékandakwa.

Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa wan dékét Gotna gaa pulak wa

¹⁶⁻¹⁷Got guna nyéndémba wa téndékwa. Téndéka Gotna Yaamambi guna mawulémba wa téndékwa. Kamuké guné wani muséké vékusékgapuk yo? Guné wan Gotna gaa pulak wa. Déku gaa yéku gaa yakwanngé du ras gunat yaavan kutmunaandaru, wa Got wani duwat yaavan kurkandékwa. Guna du ras guna mawulé yaavan kutte wandaka guné késpulak nakpulak kémba téte yékunmba yamba téngunéngwe wa. Got det yaavan kurkapuk yamuké de ma jéraawu yandarék.

Nana duna yé katik kavérékngé nané

¹⁸Ani kundi ma vékungunék. Papukundiké ma jéraawu yangunék. Guna du nak anga wandu, “Yékunmba vékusékwutékwa. Akwi du wuna yé kavérék-ngandakwa.” Wunga wandu déku mawulé yékunmba katik téké dé. Déku mawulé yékunmba téndénngé, wa dé déku yé kavérékngapuk yate déku yapaté yaasékatake baka duna ménimba yékunmba vékusékgapuk yakwa du ma yaténdék. Yatéte Got kwayékwa mawulé kéraae nyaangét vékupukaakwa du wa yatékandékwa.

¹⁹Ani kępmaana muséké vékusékgwa du dakwa Gotna ménimba vékusékgapuk yakwa du dakwa wa yaténdakwa. Yaténdakwanngé Gotna nyéngaamba déku du nak talimba anga viyaatakandén: Got wandu de apakundiké vékusékgwa du deku yéku mawuléké vékulakate deku yé kavérékte lambiyak-ngandakwa, baalé kwaawumba daawuliye kiyaandakwa pulak. ²⁰Nak du waak talimba deké anga viyaatakandén: Néman Du apakundiké vékusék-ngwa duna mawulé wa vékusékdékwa. Wan yéku mawulé yamba yé wa.

²¹Wani kundiké vékulakate guné guna néma duna yé kavérékte anga waké yambak, “De vékusékgwa du wa.” Wunga waké yambak. Got gunat yékun yaké akwi du akwi musé gunat wa kwayéndén. Kwayéndéka akwi du akwi musé wan gunan wa. ²²Apolos, Pita, wuné Pol, ani kępmaa, ani kępmaamba téngunéngwa sapak, kiyaaké yangunéngwa sapak, bulaa yangunéngwa musé, kukmba yaké yangunéngwa musé, akwi wan gunan wa. Wani musé wani du waak gunat yékun yakandakwa. Gunat katik yaavan kurké daré. Guné deké néma du dakwa wa téngunéngwa. ²³Téngunénga Kraisa guna néma du wa randékwa. Randéka Got Kraisna néma du wa randékwa.

Néman Du dékét déku kapmang wa déku duna jémbaaké wakandékwa

4 ¹Nanéke anga ma wangunék, “De Kraisna kundi vékute déku jémbaa yékunmba yandakwa. Krai det wandéka Got talimba paakundén kundi wa bulaa nanat wandakwa. De Kraisna jémbaa yakwa du wa. De papukundi wakapuk yate wa yéku kundi nanat wandakwa. Yi wan wanana wa.” Wunga wangunénggé mawulé yawutékwa. ²Néma dusé deku jémbaa yakwa du yéku mawulé vékute deké yéku jémbaa yaténderénggé ma mawulé yandarék. Nané Gotna yémba kundi wakwa du wani jémbaa yakwa du pulak, yéku mawulé vékute déké yéku jémbaa yaténanénggé wa Got mawulé yandékwa.

³⁻⁴Wuné Kraiské yéku jémbaa wuté yo, kapuk yénga véké? Guné, nak du waak, kot vékukwa néma du rate wuna jémbaaké wangunénga wuné yamba vékulakawutékwe wa. Nana Néman Du Krai wuna jémbaaké wandu vékulaka-kawutékwa. Dé kot vékukwa néma du rate wuna jémbaaké kundi wakandékwa. Déké jémbaa yate yéku jémbaa wuté yo, kapuk yénga véké? Wuna mawulé yékunmba wa téndékwa, yawutén jémbaaké. Wuné wuna kapmang néma du rate déké yawutén jémbaaké katik waké wuté. Wan déku jémbaa wa. Dékét déku kapmang wa wuna jémbaa vésekndékwa. Dé male kapmang wa néma du rate wuna jémbaaké kundi wakandékwa. ⁵Néman Du yaaké yandékwa sapak wayéka yaakapuk téndu, guné kot vékukwa néma du pulak rate nak duna jémbaaké waké yambak. Néman Du yaaké yandékwanngé ma kaavéréngunék. Dé yaae paakundarén akwi jémbaa akwi mawulé waak wakwasnyékandékwa. Wakwasnyéndu akwi du dakwa véte vékusék-ngandakwa. Wani sapak Got déku kapmang wa kot vékukwa néma du rate kundi wakandékwa, nané nakurak nakurak yananén yéku jémbaaké. Dé wandu guné kot vékukwa néma du rakapuk yate yananén jémbaaké bulaa waké yambakate.

De Korinsé dekét deku yé kavérékndarén

⁶Guné wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, wani kundi wate wuné Apolosalé aanéke wa wawutén, guné guna néma duké yékunmba vékulaka-ngunénggé. Guné aanat véte Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi yékunmba vékukangunéngwa. Vékute guné guna yé kavérékte anga waké yambak, “Nana néma du guna néma duwat wa taalékérandén.” Naaké yambak.

⁷Guné akwi du dakwa tékwa pulak wa téngunéngwa. Kamuké guné anga wo? “Nané néma du dakwa téte nak du dakwat wa taalékérananén.” Kamuké guné wunga wo? Gotmba akwi musé wa kéraangunén. Kamu musé guné gunékét guna kapmang baka kéraak? Got gunat akwi musé wa kwayéndén. Guné guna kapmang musé nak baka yamba kéraangunéngwe wa. Kamuké guné guna yé kavéréku?

⁸Guné guna mawulémba anga wangunéngwa, “Nané Kraisna kundiké akwi wa vékuséknangwa. Nanémba yéku mawulé sékérékén wa. Nané nana kapmang wa Got tiyaakwa mayé apa kéraae déku du dakwaké néma du dakwa ténangwa. Nak du dakwa nanat yékun yakapuk yandaka wa nané néma du dakwa ténangwa.” Wunga wate guné wani muséké yamba vékuséknungéngwe wa. Yangunénga mawulé yawutékwa, guné nanale Gotna jémbaamba néma du dakwa téngunénggé. Bulaa nané Kraisna kundi kure yékwa néma du yamba ténangwe wa. ⁹Yanangwanngé, rasnya wuna mawulémba anga wawutékwa, “Got wandéka nané Jisas Kraisna kundi taale kwayétan du néma du yamba ténangwe wa. Baka du a ténangwa. Nané gandédu pulak a ténangwa. Nané kiyaandarénggé wandakwa du pulak a ténangwa. Ténanga wandaka apamama yakapuk yakwa du pulak ténanga wa de ani kápmaamba tékwa du dakwa nanat véndakwa. Véndaka wa Gotna kundi kure gaayakwa du waak nanéké véréndakwa. Got wandéka wa wunga ténangwa.” Naawutékwa.

¹⁰Nané Kraisna kundi kwayénanga nanéké anga wandakwa, “Wan waangété kundi wakwa dunyansé wa.” Gunéké anga wangunéngwa, “Nané Kraisna du dakwa téte akwi muséké wa vékuséknangwa.” Wunga wate yamba vékuséknungéngwe wa. Nanat véte anga wandakwa, “De apamama yamba yandakwe wa.” Naandakwa. Gunéké anga wangunéngwa, “Nané nana kapmang a apamama yanangwa.” Naate apamama yamba yangunéngwe wa. Nanéké anga wandakwa, “De néma du yamba téndakwe wa. Baka du wa de.” Naandakwa. Gunéké anga wangunéngwa, “Nak du dakwa nana yé kavérékndakwa. Nané néma du dakwa a ténangwa.” Naate wa guné néma du dakwa yamba téngunéngwe wa. ¹¹Nané anga wandakwa, “Baka du wa.” Naandaka nané Kraisna jémbaa yananga wa nanat yékun yamba yandakwe wa. Yandaka talimba anga yare ani sapak waak wunga yaréngwa. Kaandéké kiyaananga wa nanat kulak yakwa. Yéku laplapké yapatinangwa. Nak du nanat viyaandakwa. Nané akwi genge gaayémba yeyé yaayaténangwa. Kurkale téké yanangwa gaayé nak yamba te wa.

¹²De nana yé yamba kavérékndakwe wa. De nanat yékun yamba yandakwe wa. Nané yéwaa kéraae nana kakému kéraaké, nané néma jémbaa yanangwa. Nanat kenakndaka Gorét waatakunangwa, dé det yékun yandénggé. Nanat yaavan kutndaka det waambule kaatakupuk yate baka ténangwa. ¹³De nanat kapérandi kundi wandaka wa det yéku kundi wanangwa. Nané sémbayémba vaanjandandakwa musé pulak wa ténangwa deku ménimba. Ténanga nanéké anga wandakwa, “Wan gandédu wa de. De duna téki pulak wa. Deku kundi katik vékuké nané.” Wunga wandaka talimba wunga te wa bulaa waak a wunga ténangwa.

De Korinsé Pol yakwa pulak ma yandarék

¹⁴Guné wuna nyambalésé pulak téngunénga gunéké néma mawulé yawutékwa. Yate guné wuna kundi vékute, guna yé kavérékte kapére

mawulé vékungunéngwanngé kurkale vékusék-ngunénngé, wa wani kundi viyaatakawutén. Guna kapérandi mawuléké nékétí yangunénngé, wani kundi yamba viyaatakawutékwe wa. ¹⁵Wuné Kraisa Jisaské gunat taale wawutéka guné wani kundi vékute wa déku jémbaamba yaalangunén. Yaalangunénga wuné guna aapa pulak wa yatéwutékwa. Némaamba dunyansé Kraisa Jisaské gunat yakwasnyéndaru guné wuna kundi ma taale vékungunék. ¹⁶Aapa pulak téte wa gunat wawutékwa, wuné Kraisa kundi yékunmba vékute yatéwutékwa pulak, guné yékunmba vékute yaténgunénngé. ¹⁷Wunga yaténgunénngé Timotit wa wawutén, dé gunéké yéndénngé. Kraisa kundi dat wawutéka dé yékunmba vékwe wuna nyaan pulak téndéka déké néma mawulé yawutékwa. Dé Néman Duna jémbaa yékunmba male wa yandékwa. Dé ye saambake gunat wuna kundi wakandékwa, wuné akwi gaayémba yéte Gotna du dakwat wawutékwa pulak. Wandu guna mawulé yékunmba téndu guné Kraisa kundi yékunmba vékute téwutékwa pulak, ma vékute téngunék.

¹⁸Guna du dakwa ras wunéké anga wandakwa, “Dé nanéké katik yaaké dé.” Wunga wate wuna kundi yamba vékundakwe wa. ¹⁹Néman Du gunéké bari yaawuténnéngé mawulé yamunaandu, wa gunéké bari yaakawutékwa. Yaae véte vékusék-ngawutékwa deké. Wuna kundi vékukapuk yakwa du dakwat Got déku mayé apa kwayéndéka daré wo, kapuk deku kundi wan baka kundi dé? ²⁰Yénga pulak nané vékuséku wani du dakwaké? Got néma du rate deké yékunmba véndéka de déku jémbaa yo, kapuk? Got kwayén mayé apa kéraae daré déku jémbaa yo? Kwayéndén mayé apa kéraamunaae, wa yéku jémbaa yakandakwa. Wuné deku kundiké vékulakakapuk yate, deku jémbaa véte, deké vékusék-ngawutékwa.

²¹Aapa déku nyambalé yékunmba téndarénngé det viyaaké yandékwa baangé kure det waarundékwa pulak, wuné gunéké yaae, guné yékunmba téngunénngé, gunat waaruké wuté, kapuk taale guné wuna kundi vékwe kapérandi mawulé yaasékatake yékunmba téké guné? Téngunu wuné yaae gunéké néma mawulé yate kundi gunat yakélak waké wuté, kapuk yénga pulak dé? Kamu yawuténnéngé guné mawulé yo? Wan guna jémbaa wa. Wuna jémbaa yamba wa.

Korinmba tékwa du nak kapérandi musé yandén

5 ¹Guné kapérandi yapaté yangunénga wandaka vékuwutén. Guna du nak déku aapana taakwa kéraandén. Wani muséké Gotna kundi vékukapuk yakwa du dakwa anga wandakwa, “Wani kapérandi musé katik yaké nané.” Wunga wandaka guna du nak wani kapérandi musé wa yandén. ²Guné guna yé kavérékte anga wangunéngwa, “Nané Kraisa Jisasna jémbaamba yaale yéku yapaté yakwa du dakwa wa ténangwa.”

Wunga wangunénga guna du wani kapérandi musé yandéka kamuké guné guna mawuléké wayéka mawulé tawulé yatépéko? Guna du wunga yandénggé ma kalik yangunék. Mawulé tawulé yaké yambak. Yate guné Gotna kundi bulké jaawuwe rate wunga yakwa duwat wangunu dé gunale katik jaawuké dé.

³⁻⁵Wuné gunale yamba yaréwutékwe wa. Guné Korinmba yaréngunénga wuné apakmba yaréwutékwa. Apakmba yaréte gunéké apapu vékulakawutékwa. Wuna mawulé gunale wa téndékwa. Téndéka wuné nana Néman Du Jisasna yémba wate, wani kapérandi musé yan duké wuna mawulémba wawutén. Bulaa gunat wawutékwa. Guné Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa akwi jaawuwe bulngunu, wuna mawulé gunale téndu, guné nana Néman Du Jisasna yémba wani kapérandi musé yan duwat ma wangunék. Dat ma wa, dé guné yaasékatake Satanggé yéndénggé. Yéndu Satan déku néma du rate déku sépé yaavan kutndu, kalmu wani du yandén kapérandi muséké kuk kwayéndu Néman Du Jisas wani duwat kulémawulé kwayéké dé? Kwayéndu akwi du dakwa yandarén jémbaaké waké yandékwa sapak wani du yékunmba rapékakandékwa.

De Korinsé ma wandaru wani kapérandi musé yan du yéndu

⁶Guné anga wangunéngwa, “Nané Gotna kundi yékunmba vékute nané yéku yapaté yakwa du dakwa wa ténangwa.” Wunga wate guna yé kavérékngunénga guna mawulé yékunmba yamba te wa. Wunga waké yambak. Kapére mawulé wa yangunéngwa. Ani gwaaménja kundi ma véku. Ayélap résépu yate bretmba kut yeyé yaayandéka bret kapére yandékwa. Wunga yakwanngé wa vékusékngunéngwa. Kapére mawulé ayélapkéri résépu pulak, bari kut yeyé yaaye némaamba yate du dakwana mawulé yaavan kurkandékwa. ⁷Wani muséké vékulakate gunat wawutékwa. Wani du yan kapérandi musé wan ayélap résépu pulak wa téndékwa. Déku kapérandi mawulé ayélap résépu pulak kut yeyé yaayate guna mawulé yaavan kurkapuk yamuké, guné wani duwat wangunu dé gunale jaawukapuk yate Gotna kundi katik bulké dé. Guna mawulé yéku bret pulak yékunmba téndu guné Gotna ménimba yéku du dakwa téngunénggé, dé gunale katik yaréké dé. Talimba Juda du dakwa Pasova waandakwa paat yate, nyansipsip viyaae kaké yate, talimba taakandarén yis yaasékatake wa wani kwaami brerale kandarén. Krais wani nyansipsip pulak wa téndékwa. Dé viyaandaka nanéké wa kiyaandén. Kiyaandéka nana mawulé guna mawulé waak yékunmba téndéka nané Gotna ménimba yéku yapaté yakwa du dakwa ténangwa. Tété wangunu wani kapéremusé yan du gunale katik yaréké dé. ⁸Krais nanéké kiyaandénggé vékulakate, nané kapére mawulé ma yaasékakwak, Juda du dakwa talimba taakandarén yis yaasékandarén pulak. Yate nané

yéku mawulé ma vékukwak. Nana mawulé yékunmba tépékaandu nané Kraisna jémbaa yate yéku kundi ma bulkwak.

⁹Gunéki viyaatakawutén nak nyéngaamba anga wawutén, “Guné, taakwat témbétte kapéremusé yakwa dunyansale yaréte dele bulké yambak.” ¹⁰Wunga wate wuné ani kępmaamba yékéyaakmba tékwa duké yamba wawutékwe wa. Yékéyaakmba tékwa du ras de taakwat témbétte kapéremusé yandakwa. Ras deku mawulé nak duna muséké jaambindékwa. Ras wa nak duna musé sél yandakwa. Ras wa papungorét waatakundakwa. Deké yamba wawutékwe wa. Guné ani kępmaamba yékéyaakmba tékwa duwale yarékapuk yate dele bulkapuk yamunaae, yani taalémba tékatik guné? De akwi genge gaayémba wa yaréndakwa. Guné ani kępmaa akwi yaasékatake yékatik guné. ¹¹Wani kundi wate wuné nak dunyanséké wa wawutén. Wani du anga wandakwa, “Nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du a.” Wunga wate wa ani kapéremusé yandakwa. Ras wa taakwat témbétte kapéremusé yandakwa. Ras deku mawulé nak duna muséké jaambikwa. Ras wa papungorét waatakundakwa. Ras wa nak duké papukundi wandakwa. Ras wa waangété kulak kate waangété yandakwa. Ras wa nak duna musé sél yandakwa. Wani musé yate Krais Jisasét paapu yakwa dunyanséké wa wawutén. Guné dele yaréte bulké yambak. Dele kakému kaké yambakate.

¹²⁻¹³Taakwat témbétte kapéremusé yate ani kępmaamba yékéyaakmba tékwa dunyanséké yamba wawutékwe wa. Wuné kot vékukwa néma du rate deku jémbaaké kundi katik waké wuté. Wan wuna jémbaa yamba yé wa. Wan Gotna jémbaa wa. Dé kot vékukwa néma du rate deku jémbaaké kundi wakandékwa. Krais Jisasna jémbaamba yaale kapéremusé yakwa duké wa wawutén. Nané kot vékukwa néma du rate wani dunyanna jémbaaké kundi wakanangwa. Wan nana jémbaa wa. Nané wani jémbaa yananénngé, Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi nak anga wandékwa, “Gunale yaréte kapéremusé yakwa duwat ma wangunu yéndu. Gunale katik yaréké dé.” Guné wani kundi vékute wani kapéremusé yan duwat ma wangunu dé guné yaasékatake yéndu. Gunale katik jaawuwe yaréké dé.

Kraisna jémbaamba yaalan nak du dakwat katik kotimngé daré

6 ¹Guna du ras Krais Jisasna jémbaamba yaalan nak duwale waarute de Gotna kundi vékukapuk yate kot vékukwa duké yéndakwa, wani néma du deku kundi vékute deku jémbaaké wandénngé. Gotna kundi vékukapuk yakwa duké yéndakwanngé, kamuké daré nékési yamba yandakwe? Kamuké daré Gotna duké yamba yéndakwe, de deku jémbaaké wandarénngé? ²Kukmba nané Gotna du dakwa néma du dakwa rate kot vékute yékéyaakmba tékwa du dakwa yan jémbaaké kundi wakanangwa. Wani muséké wa vékusékungunéngwa. Guné

kukmba néma du dakwa rate deku jémbaaké kundi wamuké, kamuké guné makal muséké bulaa kundi yamba wangunéngwe? ³Kukmba nané Gotna du dakwa néma du dakwa rate Gotna kundi kure gaayakwa duna jémbaaké kundi wakanangwa. Wunga waké yanangwanngé wa vékusékgunéngwa. Nané kukmba deku néma jémbaaké kundi wananan, ani kápmaamba yékéyaakmba tékwa duna makal jémbaaké kundi waké apamama yanangwa.

⁴Guné deku jémbaaké kukmba wakangunéngwa. Guné bulaa guna duna jémbaaké kundi waké yate kamuké guné Gotna kundi vékukapuk yakwa duké yu? Deké nané Gotna kundi vékukwa du anga wanangwa, “Yékéyaakmba tékwa du wa. Baka du wa téndakwa.” Wunga wananga kamuké guné deké yu, de kot vékukwa néma du rate guna jémbaaké kundi wandarénggé? ⁵Wuné wani kundi wawutékwa, guné nékétí yate, deké yékapuk yangunénggé. Duna jémbaaké kundi waké vékusékgwa du gunale wa yaréndakwa. ⁶Kamuké guné guna néma duké vékulakakapuk yo? Kamuké guna du ras guna nak duwale waarute daré det kotimu? Wan kapérandi yapaté wa yangunéngwa. Kamuké daré guna du ras nak duwat kotimte, Gotna kundi vékukapuk yakwa duna ménimba téte kundi bulndaka wani kot vékukwa néma du deku jémbaaké dé wo? Wan kapérandi yapaté wa yandakwa.

⁷Guna du dakwat kotimte wa kapérandi yapaté wa yangunéngwa. Yangunénga wa vékusékwutékwa. Guné Gorké yamba vékulakangunéngwe wa. Guna du ras gunat yaavan kutndaru, guné waarukapuk yate, det kotimngapuk yate baka témunaangunu, wan yékun wa. Guna du ras guna musé baka kéraandarú guné waarukapuk yate det kotimngapuk yate baka témunaangunu, wan yékun wa. ⁸Guné wunga yamba yangunéngwe wa. Guné kapérandi musé yate det kotimte nak duna musé wa baka kéraangunéngwa. Guné, gunale Krai Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat, wunga wa yangunéngwa.

⁹⁻¹⁰Kapérandi musé yakwa du dakwa Gotna gaayémba katik raké daré. Wanngé wa vékusékgunéngwa. Yékunmba ma véku. Guné guna mawulat paapu yaké yambak. Taakwat témbétte kapéremusé yakwa du, duwat témbétte kapéremusé yakwa taakwa, papungorét waatakukwa du dakwa, nak duna taakwale kapéremusé yakwa du, nak taakwana duwale kapéremusé yakwa taakwa, kapére mawulé vékute duwale kwaakwa du, kapére mawulé vékute taakwale kwaakwa taakwa, sél yakwa du dakwa, nak duna muséké jaambikwa du dakwa, waangété kulak kate waangété yakwa du dakwa, nak du dakwaké papukundi wakwa du dakwa, nak duna musé baka kéraaké yate det viyaakwa du dakwa, wunga yakwa du dakwa de Gotna gaayémba katik raké daré. Got néma du rate deké katik yékunmba vééréké dé. ¹¹Talimba guna du dakwa ras wunga wa yaténgunén. Yaténgunénga Got guna kapére mawulé wa kururéndén. Got

wandéka guné déku jémbaamba yaale déku du dakwa wa téngunéngwa. Nana Néman Du Jisas Kraiss gunat yékun yandéka Gotna Yaamambi guna mawulémba wulaae téndéka wa Got gunat véte anga wandékwa, “Wan yéku yapaté yakwa du dakwa wa.” Naandékwa.

Nané nana sépé nana mawulémba Gotna yé ma kavérékngwak

¹²Guna du ras anga wandakwa, “Kraiss Jisas watépékapuk yan musé akwi yakanangwa. Wan yékun wa.” Wunga wandaka wawutékwa, “Yamba yé wa. Gunat yékun yakapuk yakwa musé waak yaké yambak.” Naawutékwa. Nanat yékun yakapuk yakwa musé yamunaate, wa wani muséké apapu vékulakananu wani mawulé male téndu nané Gorké vékulakaké yapatikanangwa. Nanat yékun yakapuk yakwa musé katik yaké nané.

¹³Guna du ras anga wandakwa, “Got kakému wa yandén biyaaké. Yate biyaa wa yandén kakémuké.” Wunga wate wa némaamba kakému kaké vékulakate, taakwat témbétte dele kapéremusé yaké vékulakandakwa. Wani muséké ma vékulaka. Kakému, biyaa waak, wan baka musé wa. Kukmba Got wandu kakému, biyaa waak, kékandékwa. Kakému, biyaa waak katik tépékaaké dé. Guna sépé wan nak pulak wa. Baka musé yamba yé wa. Nané taakwat témbétte dele kapéremusé yananéngé, Got nana sépé yamba yandékwe wa. Nané déku kundi vékunanu Jisas Kraiss nana sépéké néma du randéngé, wa Got dé nana sépé yandén. Yandéngé, nané taakwat témbérkapuk yate dele kapéremusé yakapuk yate nana sépémba kapéremusé katik yaké nané. ¹⁴Nana Néman Du Jisas Kraiss kiyaandéka Got wandéka wa nakapuk taamale waarapndén. Nané kiyaananu Got apamama yate nanat waak wandu nana sépé yékun yandu nakapuk taamale waarape apapu apapu rapéka-kanangwa. Wanngé nané taakwat témbétte dele kapéremusé yate nana sépémba kapéremusé katik yaké nané.

¹⁵Nané Kraissna maan taamba sépé pulak wa ténangwa. Wani muséké wa vékusékungunéngwa. Guné Kraissna maan taamba sépé pulak téte, akwi musé yandékwa pulak wa yangunéngwa. Yénga pulak dé? Kraiss yaambumba yatékwa taakwale kwaaké dé? Yamba yé wa. Kraissna maan taamba sépé pulak téte, yaambumba yatékwa taakwale yénga pulak kwaaké guné? Guné wani kapéremusé yaké yambakate.

¹⁶Du yaambumba yatékwa taakwale kwaate, bét nakurak sépé ye wa yarékambérékwa. Wani muséké wa vékusék-ngunéngwa. Du béré taakwaké Gotna nyéngaamba ani kundi wa kwaakwa: Bét nakurak sépé ye wa yarékambérékwa. Wani kundiké vékulakate guné yaambumba yatékwa taakwale kwaaké yambak. Guné dele nakurak sépé yakapuk yamuké, guné dele nakurakmba yaréké yambakate. ¹⁷Guné Néman Du Jisasale yaréte dale nakurakmawulé yakangunéngwa.

¹⁸ Guné taakwat témbétte dele kapéremusé yaké yambak. Wani kapéremusé yate du deku sépé wa yaavan kutndakwa. Nak baan kapéremusé yate wa du deku sépé yamba yaavan kutndakwe wa. ¹⁹⁻²⁰ Guna sépé wan Gotna gaa pulak wa tékwa. Yandékwanngé guna sépé yaavan kurké yambak. Got déku Yaamambi kwayéndéka guna mawulémba rate guna sépémba waak wa randékwa. Wani muséké wa vékusékungunéngwa. Got gunéké sémbéeraa yate déku nyaanét wandéka wa kiyaandén, guné Satanna taambamba kéraandu déku du dakwa téngunénggé. Wunga yandéka guné guna sépéké néma du yamba rangunéngwe wa. Kraiss wa guna sépéké néma du randékwa. Guné anga waké yambak, “Nana sépémba mawulé yanangwa musé akwi yakanangwa.” Wunga wapakuk yate yaambumba yatékwa taakwale kwaaké yambak. Kraiss guna sépéké néma du wa randékwa. Randu guné déku jémbaa yate ma yékunmba yaréngunék. Yaréte guna sépé guna mawulémba waak déku yé ma kavérékungunék.

Taakwa kéraakwa du, du kumbikwa taakwaké Pol wandékwa

7 ¹ Nyéngaamba viyaatakangunén kundi bulaa kaatakawutékwa. Du, taakwa kéraapakuk ye kwawindu yaréndaran, wan yékun wa. Wunga vékulakate wa wawutékwa. ² Némaamba dunyansé, taakwat témbétte, wa kapéremusé yandakwa. Némaamba dakwa, duwat témbétte, wa kapéremusé yandakwa. Guné wunga yakapuk yangunénggé, nak kundi waak wawutékwa. Guné akwi dunyansé, wani baan kapéremusé yakapuk yamuké, wa guné nak nak, taakwa ma kéraangunék. Guné akwi taakwa, wani baan kapéremusé yakapuk yamuké, wa guné nak nak, du ma kumbingunék. ³⁻⁴ Taakwa léku sépéké néma taakwa yamba ralékwe wa. Léku du wa néma du rakwa léku sépéké. Du waak déku sépéké néma du yamba randékwe wa. Déku taakwa wa néma taakwa rakwa déku sépéké. Déku taakwa dale kwaamuké mawulé yalu, wa katik kalik yaké dé. Léku du lale kwaamuké mawulé yandu, wa lé katik kalik yaké lé. ⁵ Du déku taakwale nakurakmba yaréte, kwaate, dé lat kuk kwayékapuk yate déku sépéké katik sémbu yaké dé. Yandu lé dat kuk kwayékapuk yate léku sépéké katik sémbu yaké lé. Bét nakurakmawulé yate Gorké male vékulakaké we, bérku sépé ayélapkéri sapak kulkiye baka yarémunaambéru, wan yékun wa. Kukmba bét nakurakmba yaréte nakapuk kwaakambérékwa. Nakapuk kwaapakuk yambéru, Satan kalmu yaae bérku mawulé yaavan kutndu bét nak du nak taakwale kapéremusé yaké béré?

⁶ Guné wunat waatakungunénga wa yi naawutékwa. Guné du, taakwa kéraangunéngwanngé wa yi naawutékwa. Guné taakwa, du kumbingunéngwanngé wa yi naawutékwa. Guna mawulé wa. Wani muséké apakundi yamba wawutékwe wa. ⁷ Akwi du dakwa wuné

pulak kwawindu téndarénngé wa mawulé yawutékwa. Got dé nanat késpulak nakpulak mayé apa wa tiyaandékwa, késpulak nakpulak jémbaa yananénngé. Dé wandéka du ras taakwa kéraandaka taakwa ras du kumbindakwa. Got nak du dakwat nak mayé apa kwayéndéka wa kwawindu kwawitakwa yaréndakwa.

⁸Taakwa kéraakapuk yakwa du, taakwa kiyaan kwawindu, du kumbikapuk yakwa taakwa, du kiyaan kwawitakwat anga wawutékwa: Guné wuné tékwa pulak kwawi témunaangunu, wan yékun wa. ⁹Nak kundi waak wawutékwa: Guné du, taakwa kéraaké néma mawulé yamunaae, wa taakwa kéraakangunéngwa. Guné dakwa, du kumbiké néma mawulé yamunaae, wa du kumbikangunéngwa. Wan yékun wa. Guné wunga yaké néma mawulé yate, wunga yakapuk yate, baka yarémunaae, kalmu guna mawulé yaa pulak yaante yékunmba tékapuk yandu kapéremusé yaké guné?

¹⁰Krais Jisasna jémbaamba yaale du kumbikwa taakwa, taakwa kéraakwa du waak, gunat ani kundi a wawutékwa. An wuna kundi yamba wa. An Néman Du Jisas Kraisna kundi a. Taakwa léku du katik yaasékaké lé. ¹¹Du déku taakwat katik waké dé, lé dé yaasékatake yélénngé. Taakwa léku du yaasékalan, baka ma yarélék. Nak duwale katik yaréké lé. Lé baka yarémuké kalik yamunaae, wa léku duké nakapuk waambule ye, nakapuk nakurakmawulé yate, yékunmba yarékambérékwa.

¹²Nak du dakwaké ani kundi a wawutékwa. Néman Du wunat kundi yamba wandékwe wa wani muséké. Gotna Yaamambi wuna mawulémba randéka ani kundi a wawutékwa. Kraisna kundi yékunmba vékukwa du Kraisna kundi yékunmba vékukapuk yakwa taakwat kéraandu, lé dale yarépékaké mawulé yamunaalu, dé wani taakwat katik waké dé, lé dé yaasékatake yélénngé. ¹³Kraisna kundi yékunmba vékukwa taakwa Kraisna kundi vékukapuk yakwa duwale yarélu, dé lale yarépékaké mawulé yamunaandu, lé dé katik yaasékaké lé. ¹⁴Guné wa vékusékngunéngwa. Kraisna kundi vékukapuk yakwa du Kraisna kundi yékunmba vékukwa taakwat kéraae, lale yarépékamunaandu, wa Got wani taakwaké vékulakate anga wakandékwa, “Bét nakurakmba yarépékambéru wuné wawutu wani du déku taakwana mawulé katik yaavan kurké dé.” Wunga wandu Kraisna kundi vékukapuk yakwa taakwa Kraisna kundi yékunmba vékukwa dumba kumbiye, dale yarépékamunaalu, Got wani duké vékulakate anga wakandékwa, “Bét nakurakmba yarépékambéru wuné wawutu wani taakwa léku duna mawulé katik yaavan kurké lé.” Got wunga wate bérku nyambaléké anga wakandékwa, “Wan Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana nyambalé wa.” Got wani nyambaléké wunga wakapuk yamunaae, wa déké anga wakatik dé, “Wuna kundi vékukapuk yakwa du dakwana nyambalé wa.” Naakatik dé.

¹⁵ Kraisna kundi vékukapuk yakwa du Kraisna kundi yékunmba vékukwa taakwat kéraae, lé yaasékaké mawulé yamunaae, dé lé yénga yaasékandu. Wan yékun wa. Kraisna kundi vékukapuk yakwa taakwa Kraisna kundi yékunmba vékukwa dumba kumbiye, dé yaasékaké mawulé yamunaae, lé dé yénga yaasékalu. Wan yékun wa. Got wa wandén, déku du dakwana mawulé yékunmba téndu, de nakurakmawulé yate yékunmba yaréndarénngé. Wani muséké wandéka ani kundi wawutékwa: Kraisna kundi yékunmba vékukwa duna taakwa Kraisna kundi vékukapuk yate, dé yaasékaké mawulé yalu, lé dé yaasékalénngé wamunaandu, wan yékun wa. Kraisna kundi yékunmba vékukwa taakwa du Kraisna kundi vékukapuk yate, lé yaasékaké mawulé yandu, lé yi naamunaalu, wan yékun wa.

¹⁶ Guné Kraisna kundi yékunmba vékukwa dakwasé, guna du Kraisna kundi vékukapuk yandaru, de bari yaasékaké yambak. Guné dele yaréte, kalmu guna duwat yékun yangunu, de Kraisna kundi yékunmba vékute kulémawulé kéraaké daré kapuk? Guné yamba vékusékngunéngwe wa. Guné Kraisna kundi yékunmba vékukwa du, guna taakwa Kraisna kundi vékukapuk yandaru, de bari yaasékaké yambak. Guné dele yaréte, kalmu guna taakwat yékun yangunu, de Kraisna kundi yékunmba vékute kulémawulé kéraaké daré kapuk? Guné waak yamba vékusékngunéngwe wa.

Got nanat wandén sapak yarénanén pulak ma yarékwak

¹⁷ Wani kundi vékute ani kundi waak ma véku. Got wandéka guné kamu jémbaa guné yak? Déku jémbaamba yaalangunénngé Got gunat wandéka yénga pulak guné yarak? Guné nak nak, yaréngunén pulak, ma yarépékangunék. Wunga mawulé yawutékwa. Wani kundi akwi gaayémba tékwa Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat wawutékwa. ¹⁸ Juda dunyan talimba, “Wan Gotna du wa,” naate duna sépé sékudarénngé, dé Krais Jisasna jémbaamba yaalandénngé Got dat wandu, wani du sékudarén sépéna katak katik yasnýéputiké dé. Nak gaayé du nak duna sépé sékukapuk yandarénngé, dé Krais Jisasna jémbaamba yaalandénngé Got dat wandu, wani du dé déku sépé sékudarénngé katik waké dé. ¹⁹ Sépé sékundakwan wan baka musé wa. Sépé sékukapuk yandakwan wan waak wan baka musé wa. Gotna kundi yékunmba vékute wandékwa pulak yandakwan, wan néma musé wa.

²⁰ Akwi du dakwa, Got Krais Jisasna jémbaamba yaalandarénngé taale det wandén sapak yaréndarén pulak, wunga ma yarépékandarék.

²¹ Talimba Krais Jisasna jémbaamba yaalangunénngé Got wandén sapak guné nak duna jémbaa yakwa du dakwa guné yarak, kapuk yénga pulak guné yarak? Dékumukét yénga yakét. Nak duna jémbaa yangunéngwanngé, kapére mawulé vékuké yambak. Deku jémbaa

yate yéku mawulé ma vékungunék. Guné det yaasékatake yékunmba yéngunénngé wamunaandaru, wan yékun wa. Guné yéku mawulé vékute deku jémbaa yaasékatake yékunmba yékangunéngwa.

²² Guné néma duna kundi vékute deku jémbaa yakwa du dakwa, guné ma véku. Wani néma du gunéké apamama yandarén pulak, wa talimba Satan dé gunéké apamama yate néma du randén. Nana Néman Du Krai Jisas déku jémbaamba yaalangunénngé wandéka, guné déku kundi vékungunénga, dé wandéka Satan apamama yate gunéké néma du yamba randékwe wa. Yandéka guna mawulé yékunmba téndéka guné néma duké jémbaa yakwa du dakwa yarékwa pulak yamba yaréngunéngwe wa. Guné ras nak yapaté wa yangunén. Talimba du ras gunéké apamama yate gunéké néma du yamba randakwe wa. Guné yékunmba wa yaréngunén. Guné mawulé yangunéngwa jémbaa yangunénga nana Néman Du Krai Jisas déku jémbaamba yaalangunénngé watake, bulaa dé apamama yate gunéké néma du wa randékwa. Randéka guné déku kundi vékute mawulé yandékwa jémbaa yangunéngwa. Baka yamba yaréngunéngwe wa. ²³ Got néma jémbaa ye wa guné yékun ye kéraandén. Déku nyaan gunat yékun yaké wa kiyaandén. Kiyaandénngé guné mawulé yandékwa pulak ma yangunék. ²⁴ Wunale Krai Jisana jémbaa yakwa du dakwa, gunat wawutéka. Got gunat taale wandén sapak yaréngunén pulak, ma yarépékangunék. Guné Juda du dakwa yare Gorale nakurakmawulé yate wunga ma yarépékangunék. Guné nak gaayé du dakwa yare Gorale nakurakmawulé yate wunga ma yarépékangunék. Guné néma duna kundi vékute deku jémbaa yakwa du dakwa yare Gorale nakurakmawulé yate wunga ma yarépékangunék. Guné guna mawulémba vékulakate mawulé yangunéngwa jémbaa yakwa du dakwa yare Gorale nakurakmawulé yate wunga ma yarépékangunék.

Pol kwawindu kwawitakwaké wandékwa

²⁵ Kwawindu kwawitakwaké Néman Du wunat kundi yamba wandékwe wa. Wuné wuna mawulémba vékulakate deké anga wawutéka. Got wunéké sémbéraa yate wandéka wuné yéku mawulé vékute yéku kundi wawutéka. Wunéké anga wangunénngé wa mawulé yawutéka, “Wa vékuséknangwa. Dé Kraisna kundi wakwa du wa. Déku kundi wan yéku kundi wa. Nané déku kundi ma vékukwak.” Wunga wangunénngé wa mawulé yawutéka.

²⁶ Ani sapak némaamba kapérandi musé wa nané Krai Jisana jémbaamba yaalan du dakwaké yaandékwa. Yaandéka gunat wawutéka. Guné bulaa yaréngunéngwa pulak ma yaréngunék. ²⁷ Guné taakwa kéraak? Taakwa talimba kéraae bulaa de yaasékaké yambak. Guné taakwa kéraakapuk ye bulaa taakwa kéraamuké vékulakaké yambak. ²⁸ Guné du, taakwa talimba kéraangunén wan kapéremusé yamba yé

wa. Guné taakwa, du kumbingunén wan kapéremusé yamba yé wa. Wani kundi watake nak kundi anga wawutékwa. Du kumbikwa taakwa, taakwa kéraakwa du, deké, deku kémngé waak némaamba kapérandi musé yaaké yakwa. Wani kapérandi musé kwawindu kwawitakwaké yaaké yakwa kapérandi musat taalékéra-kandékwa. Wani kapérandi musé gunéké yaamuké kalik yawutékwa.

²⁹Krais Jisasna jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, anga yangunénngé wa mawulé yawutékwa. Krais Jisasna jémbaa yaké yanangwa sapak ayélap wa tékwa. Wani muséké vékulakate anga ma wangunék, “Krais Jisasna jémbaa wan néma jémbaa wa. Nané ayélap sapak male yaréte déku jémbaaké male ma vékulakakwak.” Wunga wate guné taakwa kéraae, taakwa kéraakapuk yakwa du Krais Jisasna jémbaaké male vékulakate jémbaa yandakwa pulak, guné Krais Jisasna jémbaa ma yangunék. ³⁰Guné géraakwa du dakwa, géraangunéngwa muséké vékulakakapuk yate, géraakapuk yakwa du dakwa yandakwa pulak, Krais Jisasna jémbaa ma yangunék. Guné mawulé tawulé yakwa du dakwa, mawulé tawulé yangunéngwa muséké vékulakakapuk yate, mawulé tawulé yakapuk yakwa du dakwa yandakwa pulak, Krais Jisasna jémbaa ma yangunék. Guné musé kéraakwa du dakwa, wani muséké vékulakakapuk yate, déku jémbaaké male vékulakate Krais Jisasna jémbaa ma yangunék. ³¹Guné ani képmaamba rakwa musémba jémbaa yakwa du dakwa, wani muséké vékulakakapuk yate Krais Jisasna jémbaaké male vékulakate déku jémbaa ma yangunék. Wa vékuséknangwa. Ani képmaa bari kése nak pulak tékandékwa. Wunga vékusékte wa wani kundi wawutéén.

³²Guné Néman Duna jémbaa male yaké vékulaka-ngunénngé wa mawulé yawutékwa. Guné nak muséké vékulaka vékulaka naamuké kalik yawutékwa. Taakwa kéraakapuk yakwa du wa Néman Du Krais Jisasna mawulé deké yékun yandénngé, vékulakandakwa. Vékulakate, mawulé yandékwa jémbaa yaké wa mawulé yandakwa. ³³Taakwa kéraakwa dunyan de deku taakwana mawulé deké yékun yandénngé, wa ani képmaana muséké vékulakandakwa. Vékulakate, deku taakwa mawulé yakwa jémbaa yaké wa mawulé yandakwa. ³⁴Wunga yate mawulé vétik yandakwa. De Néman Du Krais Jisaské vékulakandakwa. De deku taakwaké waak vékulakandakwa. Du kumbikapuk yakwa taakwa de Néman Du Krais Jisasna mawulé deké yékun yandénngé, wa vékulakandakwa. Vékulakate, deku mawulé deku sépé yékunmba téndénngé mawulé yate, de déku jémbaa yékunmba yaké wa vékulakandakwa. Du kumbikwa taakwa de deku duna mawulé deké yékun yandénngé, wa ani képmaana muséké vékulakandakwa. Vékulakate de deku du mawulé yakwa jémbaa yaké wa mawulé yandakwa. Wunga yate Néman Du Jisaské vékulakate, deku duké waak vékulakate, wa mawulé vétik yandakwa.

³⁵Wani kundi wa wawutén, guna mawulé yékunmba téndu guné yékunmba téngunénngé. Anga yamba wawutékwé wa, “Guné du, taakwa kéraaké yambak. Guné taakwa, du kumbiké yambak.” Wunga yamba wawutékwé wa. Guné yékunmba téte Néman Du Jisasale nakurakmawulé yate, déku jémbaa yékunmba yangunénngé, wa mawulé yawutékwa. Guné mawulé vétik yate Néman Duna jémbaa kapére yamuké, kalik yawutékwa. Yate wa wunga wawutén.

³⁶Du nak, dé kéraandénngé wandarén taakwat wayéka kéraakapuk ye, lale bulte, bét nakurakmawulé yate Néman Duké vékulakaké yate kapmang kapmang yarémuké wambéru, kukmba déku mawulé léké yaa pulak yaandu, dé lé kéraaké mawulé yamunaae, wa lé ma kéraandék. Wan yékun wa. Wunga yate kapéremusé katik yaké dé. ³⁷Nak du, déku mawulé déku sépé waak apamama ye téndu déku mawulémba anga wamunaae, “Wuné kéraawuténngé wandarén taakwa katik kéraaké wuté. Lé baka yarélénngé wa mawulé yawutékwa. Aané Néman Duké vékulakate kapmang kapmang ma yarétu.” Wunga watake lé kéraakapuk ye, kwawindu yaréndu, wan yékunmba yakandékwa. ³⁸Wani duké vékulakate anga wawutékwa. Du dé kéraandénngé wandarén taakwat kéraamunaandu, wan yékun wa. Nak du, dé kéraandénngé wandarén taakwat kéraakapuk ye, Néman Duké vékulakate, baka yarémunaandu, wan néma yéku yapaté wa.

³⁹Taakwana du wayéka yaréndu lé léku duwale ma yarélék. Yarélu, léku du kiyaandu, lé nak duwale yaréké mawulé yalu, wani du Néman Duna kundi yékunmba vékumunaandu, wan yékun wa. Dale yarékalékwa. ⁴⁰Wuna mawulémba anga wawutékwa: Wani taakwa dale yarémunaalu wan yékun wa. Lé baka yarémunaalu wan néma yéku yapaté wa. Wunga wawutékwa wuna mawulémba. Wuna mawulémba Gotna Yaamambi wa randékwa. Randéka yéku kundi wa wawutékwa gunat. Guné wuna kundi vékumunaangunu, wan yékun wa.

Papungorké kwayéndarén kwaami

8 ¹Guné papungorké kwayéndarén kwaamiké waatakungunén kundiké bulaa kaatakawutékwa.

Anga wangunén, “Nané wani muséké wa vékuséknangwa.” Naangunénga anga wawutékwa, “Yi wan wanana wa.” Naawutékwa. Ani kundi waak ma véku. Du dakwa ras anga wandakwa, “Nané rékaamba muséké wa vékuséknangwa.” Wunga wate deku mawuléké mawulé tawulé yandakwa. Yate deku yé kavérékte wa nak du dakwat yékun katik yaké daré. Guné nak du dakwaké néma mawulé yate det yékun yaké jémbaa yangunu, wa guna mawulé apamama ye yékunmba tékandékwa. Nak du dakwaké néma mawulé yangunéngwa musé wan néma musé wa. Rékaamba muséké vékuséknunéngwa musé wan baka musé wa.

²Du ras deku mawulémba anga wandakwa, “Nané rékaamba muséké wa vékusék-nangwa.” Wunga wate de yékunmba vékusékndakwa yaambuké yamba vékusékndakwe wa. Deku mawulé yamba wayéka yékun yatépékandékwe wa. ³Gorké néma mawulé yakwa du dakwa Gotna du dakwa téndaka deku mawulé yékun yandékwa. Got déku du dakwat wa vésekndékwa.

⁴Papungorké kwayéendarén kwaami kandakwanngé, anga wawutékwa. Papungot wan yaamambi jaakwa musé yamba yé wa. Wan baka musé wa. Dé miyémba taandakwa musé wa. Némaamba Got yamba re wa. Nakurak Got male wa yarékwa. Wunga vékusék-nangwa. ⁵Képmaamba tékwa némaamba musé, nyétmba tékwa némaamba muséké waak yékéyaakmba tékwa du dakwa anga wandakwa, “Nana néma du wa. De nanéké yékunmba véréndakwa.” ⁶Wunga wandaka anga vékuséknangwa. Nanéké yékunmba vérékwa du wan nana aapa Got wa. Dé watake wa akwi musé yandén. Yandéka nané déku du dakwa ténangwa. Nana Néman Du wan nakurak male wa. Wan Jisas Kraisa wa. Dé jémbaa yate akwi musé wa yandén. Yandéka nané démba kulémawulé kéraae kurkale yaréngangwa. Yaréte wa papungorké vékuséknangwa. Wan néma du yamba yé wa. Wan baka musé wa.

⁷Du dakwa ras wani muséké yamba vékusékndakwe wa. Talimba de ras Gotna kundiké vékuséknangpak yate de papungorké kwayéendarén kwaami kandarén. Katake kukmba ras de Kraisa Jisasna jémbaamba yaalandarén. Yaalandaka deku mawulé yamba apamama ye yékunmba te wa. De bulaa anga wandakwa, “Papungotna mayé apa wa kwaakwa, papungorké kwayéendarén kwaamimba. Nané wani kwaami kananga wani papungotna mayé apa nana mawulé wa yaavan kutndén.” Wunga wandaka deku mawulé yamba yékunmba téndékwe wa. De yamba yékunmba vékusékndakwe wa, papungot apamama yakapuk yandékwanngé. ⁸Yénga pulak Gotna ménimba yékunmba téké nané? Wani kwaami kate Gotna ménimba yékunmba téké nané, kapuk wani kwaami kakapuk yate Gotna ménimba yékunmba téké nané? Nané papungorké kwayéendarén kwaami kananu, wa Got nanat katik anga waké dé, “Guné yéku musé yakwa du dakwa wa.” Nané papungorké kwayéendarén kwaami kakapuk yananu, Got nanat katik anga waké dé, “Guné yéku musé yakwa du dakwa wa.” Wunga katik waké dé. Wani kwaami kananu, wan baka musé wa. Wani kwaami kakapuk yananu, wan waak wan baka musé wa.

⁹⁻¹⁰Wani kundi vékute ani kundi waak ma véku. “Wan baka musé wa,” naate, papungorké kwayéendarén kwaami kaké yate, guné taale ma yékunmba vékulakangunék. Du dakwa ras Kraisa Jisasna jémbaamba yaalandaka deku mawulé yamba apamama ye yékunmba téndékwe wa. Wani du dakwa anga wandakwa, “Nané wani kwaami kananu, kalmu

wani papungotna yé kavéréknangwa pulak yate, kapéremusé yaké nané? Nané wani kwaamiké wa yaakétnanén.” Naandakwa. Guné, “Wan baka musé wa,” naate, wani muséké vékusékte, papungorét waatakundakwa gaat wulaae, papungorké kwayéndarén kwaami kangunu, de véte kalmu de waak wani kwaami kaké daré? De wani kwaamiké taale yaakére kukmba kate wa kapéremusé yandakwa. Guné wani kwaami kangunu, kalmu nak du dakwa kanguna pulak kate, de kapérandi musé yaké daré? ¹¹Wani muséké vékulakate guné wani kwaami kaké yambakate. Wani du dakwa waak de Krai Jisasna jémbaamba wa yaalandarén. Krai Jisas wani du dakwaké waak wa kiyaandén. Guné, “Wan baka musé wa,” naate, vékusékte, wani du dakwaké ma vékulakangunék. Deku mawulé yaavan kutngunu de kapérandi yaambumba yékapuk yamuké, guné wani kwaami kaké yambak. ¹²Wani du dakwana mawulé yamba apamama ye yékunmba téndékwe wa. Guné deku mawulé yaavan kure, wa det kapérandi musé yakangunéngwa. Yangunu de Krai Jisasna kundi nakapuk yékunmba katik vékuké daré. Wunga yandaru, wa guné Krai Jisasét kapérandi musé wa yangunéngwa.

¹³Wani muséké vékulakate wa wawutékwá. Nané wani kwaami kananu, de nanale Krai Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa nanat véte kapéremusé yandaru, nané wani kwaami nakapuk katik kaké nané. Nané, “Papungot wan baka musé wa,” naate, papungorké vékusékte, nané vékuséknangwa muséké vékulakakapuk yate, nak du dakwaké néma mawulé ma yakwak. De kapérandi yaambumba yékapuk yamuké, nané wani kwaami katik kaké nané.

**Pol Krai Jisasna jémbaa yate yéwaa kéraakapuk
yandékwanngé mawulé yandén**

9 ¹Du ras wuna kundiké kuk kwayéndakwa. Kuk kwayéndakwanngé ani kundi ma vékungunék. Wuné Krai Jisasna kundi kure yaakwa du wa. Nak duna kundi vékukapuk yate mawulé yawutékwá jémbaa wa yawutékwá. Yawutu nak du wuna jémbaaké wunat katik waaruké dé. Wuné nana Néman Du Jisas wa véwutén. Wuné déku jémbaa yawutéka guné déku jémbaamba wa yaalangunén. Yi wan wanana wa. ²Nak du dakwa anga wandaru, “Pol Krai Jisasna kundi kure yaakwa du yamba yé wa.” Wunga wandaru wan baka musé wa. Wa vékuséknungunéngwa. Wuné Krai Jisasna kundi kure yaakwa du wa. Gunale yaréte gunat kundi wa wawutén, nana Néman Du Krai Jisaské. Wawutéka guné vékute déku jémbaamba wa yaalangunén. Yaalangunénngé, akwi du dakwa gunat véte wunéké vékusék-ngandakwa.

³Du ras wuna jémbaaké wunat waarundaka anga wawutékwá det.

⁴Wuné nana Néman Du Krai Jisasna jémbaa a yawutékwá. Wani jémbaa yawutékwanngé, de du dakwa wunat kakému kulak waak tiyaandaru,

wan yékun wa. ⁵Pita, Krai Jisasna kundi kure yaakwa nak baan du, déku waayékanje waak, de taakwa kéraae, Jisasna jémbaa yate deku taakwa kure yeyé yaayandakwa. Wuné de yakwa pulak yate, Krai Jisasna jémbaamba yaalan taakwat nak kéraae, lat kure, nak du dakwaké yétu, de lat waak kakému kulak kwayéndaru, wan yékun wa. ⁶Aané Barnabasale jémbaa yate yéwaa kéraae, aana kakému aana yéwaamba kéraatékwa. Aané aana kapmang wa wunga yatékwa. Krai Jisasna kundi kure yaakwa nak baan du wunga yamba yandakwe wa. Aané de yakwa pulak yamunaatu, wan yékun wa.

⁷Ani kundi ma véku. Waariyakwa du deku jémbaa yate waariyandakwa yéwaa kéraae deku kakému kéraandakwa, kéraandakwa yéwaamba. Nak baan du deku yaawimba jémbaa yatake wa wani yaawimba yaanandarén kakému kandakwa. Nak baan du nak jémbaa yate wa bulmakauké séngite kaavéréndakwa. Wani jémbaa yate wa bulmakauna munyambi kandakwa. De akwi deku jémbaa yate wa kakému kéraandakwa. Kamuké aané aana kapmang Krai Jisasna jémbaa yate, déku kundi wate, aané baka jémbaa yo? Yate aané gunémba kakému yéwaa yamba kéraatékwe?

⁸Wuné baka duna kundi vékute wunga yamba wawutékwe wa. Akwi du dakwa wani muséké wa vékuséknakwa. Mosesét Got kwayén apakundi waak wunga wa wandékwa. ⁹Talimba Moses ani apakundi anga viyaatakandén: Bulmakau jémbaa yate wit sék vakinékundaru guné deku tépngé gikétakngé yambak. De wani jémbaa yate wit sék ras yénga kandaru. Got wani kundi Mosesét wate bulmakauké male yamba vékulakandékwe wa.

¹⁰Wani kundi wate wan nanéké wa vékulakandén. Deku yaawimba jémbaa yakwa du kápmaa vaandakwa. Wani yaawimba yaanandarén kakému kamuké wa wani jémbaa yandakwa. Kakému kéraakwa du wani kakému ras kaké we wa deku jémbaa yandakwa. ¹¹Nané Krai Jisasna jémbaa yate déku kundi gunat wa wananén, guna mawulé yékunmba téndénngé. Wunga yananénngé, nana sépé yékunmba téndénngé guné kakému ras tiyaakatungunu, wan yékun wa. ¹²Nak du Krai Jisasna jémbaa yate déku kundi gunat wandaka guné deku jémbaaké vékulakate musé, yéwaa kwayéngunéngwa. Wan yékun wa. Nané Krai Jisasna jémbaa yate déku kundi taale gunat wananénngé, kamuké guné nana jémbaaké vékulakate nanat yamba tiyaangunéngwe? Guné nanat tiyaangunu, wan yéku yapaté wa.

Nané gunémba musé, yéwaa kéraamunaanunu wan yékun wa. Nané wani musé kéraananu kalmu nak du dakwana mawulé yaavan kutnanu de wani muséké kapére mawulé vékute Krai Jisasna yéku kundiké kuk kwayéké daré? Wani muséké vékulakate nané gunémba musé, yéwaa yamba kéraanangwe wa. Néma jémbaa ye nané kiyaaké yate, gunémba musé, yéwaa yamba kéraanangwe wa. ¹³Gotna gaamba jémbaa yakwa

dunyan wani gaat kure yaandarén kakému de ras kandakwa. Kwaami tuwe Gorké kwayéndakwa taalémba jémbaa yakwa dunyan wa kure yaandarén kwaami ras kandakwa. Wunga yate yékunmba yandakwa. Guné wani muséké wa vékusék-ngunéngwa. ¹⁴De jémbaa yate kakému kéraandakwanngé, Néman Du Krai ani kundi wa wandén, “Wuna jémbaa yate wuna kundi kwayékwa du, de musé, yéwaa kéraakandakwa, deku kundi vékukwa du dakwamba.” Naandén.

¹⁵Wani kundiké vékulakate wa vékuséknangwa. Nané gunémba musé, yéwaa kéraaké mawulé yamunaanunu wan yékun wa. Wunga vékusékte wunga yamba yawutékwe wa. Yate gunémba musé nak yamba kéraawutékwe wa. Wuné Krai Jisna jémbaa yawutéka guné wani jémbaaké musé, yéwaa ras tiyaakatamuké wa kalik yawutén. Bula wani musé kéraamuké ani kundi yamba viyaatakawutékwe wa. Guné wunat musé tiyaamuké kalik yawutékwa. Guné tiyaakapuk yangunu wuné taale kaandéké kiyaawutu wan yékun wa. Ani muséké vékulakate wani kundi wa wawutén. Wuné gunémba musé kéraamunaae, wuné anga nakapuk waké yapati-kawutékwa, “Wuné Krai Jisna jémbaa yate det déku kundi kwayéte demba musé yamba kéraawutékwe wa. Wunga yate yékun wa yawutékwa.” Wuné yéku mawulé vékute wani kundi apapu kwayéké wa mawulé yawutékwa.

¹⁶Wuné Krai Jisna kundi kwayéte, wuna yé katik kavéréknge wuté. Got wunat wani jémbaa wa tiyaandén. Tiyaandén jémbaa wuné yakapuk yamunaawutu, wa Got wunat waarundu, yékunmba katik yaréké wuté. ¹⁷Wuna mawulémba male vékute wani jémbaa yamunaate, wa yéwaa kéraamuké mawulé yakatik wuté. Wuna mawulémba vékute, ani jémbaa yamba yawutékwe wa. Got wunat watake wa wani jémbaa tiyaandén wunat. ¹⁸Got tiyaan jémbaa yate kamu musé wuté kéraau? Kéraawutékwa musé anga wa: Krai Jisna kundi wate det musé, yéwaaké yamba yaawiwutékwe wa. Wuné Krai Jisna kundi kwayéwutéka wa baka vékundakwa. Baka vékundakwanngé, wa mawulé yawutékwa. Kéraawutékwa mawulé wan wuna yéwaa wuna kakému pulak wa.

Pol akwi du dakwaké jémbaa yakwa du pulak wa téndén

¹⁹Wuné déku jémbaa baka yawuténnge, nak du wunéké apamama yamba yandékwe wa. Wuné wuna kapmang watake wa wuné akwi du dakwaké jémbaa yakwa du wa téwutékwa. Kamuké wuté wunga to? Némaamba du dakwa Krai Jisna kundi yékunmba vékundarénngé wa wunga téwutékwa. ²⁰⁻²¹Wunga téte wuné déku jémbaa yate Juda du dakwale yaréte, de yarékwa pulak yaréwutékwa, de Krai Jisna kundi yékunmba vékundarénngé. Wuné Krai Jisna apakundi wa vékuwutékwa. Vékute Gotna ménimba yéku du téwutékwa. Téte Krai Jisna jémbaa

yate, Mosesna apakundiké vékuséknghwa dunyansale yaréte, de Krai Jisasna kundi yékunmba vékunarénngé, wa wuné Mosesna apakundiké vékuséknghwa du pulak wa yaréwutékwá. Wuné Krai Jisasna jémbaa yate, Mosesna apakundiké vékuséknghapuk yakwa nak gaayé du dakwale yaréte, de Krai Jisasna kundi yékunmba vékunarénngé, wa wuné Mosesna apakundiké vékuséknghapuk yakwa du pulak yaréwutékwá. Wunga yate wuné Krai Jisasna apakundi vékute Gotna apakundi vékuwutékwá. Gotna apakundi yamba yaasékawutékwé wa.

²² Krai Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa ras deku mawulé yamba apamama ye yékunmba téndékwe wa. Mawulé vétik yate de yékunmba yamba yaténdakwe wa. De Krai Jisaské kuk kwayékapuk yamuké, wa wuné yékunmba vékulakate dele yaréwutékwá. Yaréte kalik yandakwa jémbaa yamba yawutékwé wa, deku mawulé yékunmba téndu de Kraiské yékunmba vékulakandarénngé. Akwi du dakwa Krai Jisasna kundi yékunmba vékute kulémawulé kéraae yékunmba yarépékandarénngé wa mawulé yawutékwá. Yate dele jémbaa yate, deku kundi vékute, dele kundi bulwutékwá. Det yékun yamuké wa wunga yawutékwá. ²³ Krai Jisasna jémbaa yate déku kundi wate wunga yapékawutékwá, Got wuné nak du dakwale nanat yékun yandénngé.

Nané ma apamama yananu Got yékun yakandékwa nanat

²⁴ Musé kéraamuké pétékwa dunyan akwi apamama yate péténdakwa. Yate nakurak male du wa det taalékére yéku musé kéraandékwa. Wunga yandakwanné wa vékuséknghunéngwa. Pétékwa du apamama yakwa pulak, guné waak apamama ma yangunék. Got gunat yékun yandénngé, apamama ma yangunék. ²⁵ Musé kéraamuké pétékwa dunyan de baka yamba péténdakwe wa. De yékunmba pétémuké, deku sépé deku mawulémba waak apamama wa yandakwa. Yate wa péténdakwa. Wan baka musé kéraamuké wa péténdakwa. Wani musé bari késkandékwa. Nané ma apamama yakwak, Got kukmba tiyaaké yandékwa musé kéraamuké. Wani yéku musé apapu apapu rapéka-kandékwa. Katik késké dé. ²⁶ Musé kéraamuké pétékwa du yékunmba yéndakwa, péténdakwa yaambumba. Nakurakmawulé yate wa pétépété ye saambakndakwa. Késpulak nakpulak mawulé yamba yandakwe wa. Wani du pulak wuné nakurakmawulé yate yékunmba yétéwutékwá, Gorké yéngwa yaambumba.

Taambat waariyakwa du de yékunmba vékulake deku taambaké wa apamama yandakwa. Yate viyaandakwa. Baka yamba viyaandakwe wa. Yandakwa pulak, wuné yékunmba vékulakate Gorké yawutékwá jémbaaké apamama yawutékwá. Baka yamba yawutékwé wa. ²⁷ Wuné Gotna jémbaa yékunmba yaké we, wuna sépé wuna mawuléké waak wa apamama yawutékwá. Krai Jisasna kundi nak du dakwat wa

kwayéwutén. Got wunéké kuk kwayékapuk yamuké, wuna sépé wuna mawulémbe waak wa apamama yawutékwa. Guné, wuné yakwa pulak, guna sépé guna mawulémbe waak ma apamama yangunék, Gotna ménimba yékunmba témuké.

Kapérandi musé nana mawulé katik yaavan kurké dé

10 ¹Guné Kraisa Jisasna jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, guné kurkale ma véku. Du dakwa ras deku sépé deku mawuléké waak apamama yakapuk yandaka Got det kuk kwayéndénngé, yékunmba vékusékngunénngé mawulé yate, wa gunat wawutékwa.

Talimba nané Judana gwaal waaranga maandéka bakamu, du yarékapuk taalémbe Mosesale yeyé yaayandaka, Got deké yékunmba véte wandéka wa buwi nak taawan. Taawe téte taale yéndéka dé Got buwimba yatéte wa det yéké yandakwa yaambu wakwasnyéndén. Wakwasnyéndéka de akwi arula buwimba yétendarén. Yéténdaka Got wandéka néma solwara deku yaambu yamba taakatépéndékwe wa. Got wandéka de akwi yékunmba ye wani solwaramba vaatindarén. ²De Mosesale arula wani buwimba ye wa wani solwaramba vaatindarén. De akwi wunga yate wa Mosesale nakurakmawulé yandarén. Wanngé, Got det baptais kwayé pulak wa yandén. ³⁻⁴De du yarékapuk taalémbe Got wandéka de akwi kakému kulak kandarén. Néma matumba nak kulak yaalandéka wa de akwi kandarén. Kraisa Jisas wa kwayén wani kakému kulak. Dé kulak kandarén matu pulak téte, wa deku mawulat yékun yandén. Dele wa yéténdén. ⁵Got wani yéku musé akwi du dakwat kwayéndéka némaamba du dakwa Gotna kundi yékunmba yamba vékundakwe wa. Yandaka Got deké kalik yandéka de du yarékapuk taalémbe wa lambiyakndarén.

⁶Nana gwaal waaranga maandéka bakamu wunga yandarénngé, yékunmba ma vékulakangunék. Vékulake vékusékte guné de yan pulak, kapérandi musé yaké yambak. De kapérandi muséké wa mawulé yandarén. ⁷De ras papungotna yémbe kavérékndarén. Yandarénngé ani kundi wa kwaakwa Gotna nyéngaamba anga: Du dakwa papungotna yé kavérékte wa kakému karéndarén. Katake waarape kétindarén. Guné yandarén pulak, papungotna yé kavérékngé yambakate. ⁸Guné nak du dakwale kapérandi musé yaké yambak, deku du dakwa ras yaténdarén pulak. Yaténdaka Got wandéka de nakurak nyaa némaamba (23,000) wa lambiyakndarén. ⁹Deku du dakwa ras Néman Duna kundiké kuk kwayéte anga wandarén, “Nanat yékun yaké dé, kapuk?” Wunga waténdaka Got watakandéka kaambe wa det tindaka kiyaandarén. De yan pulak, Gotna kundiké kuk katik kwayéké nané. ¹⁰Deku du dakwa ras Gorét waarundarén. Waarundaka Got wandéka wa déku kundi kure gaayakwa

du dakwat viyaakwa du wa yaae det viyaandéka kiyaandarén. De yan pulak, guné Gorét waaruké yambakate.

¹¹Wani kapérandi musé nana gwaal waaranga maandéka bakamuké wa yaan. Yaandéka dé Gotna du nak wani muséké Gotna nyéngaamba wa viyaatakandén, nané wani kapérandi musé yakapuk yate yéku mawulé vékute yékunmba yarénanénggé. Nané ani kápmaa bari késké yakwa sapak yaréte wani muséké vékusékte yékunmba male ma tékwak. Guné wani muséké ma kurkale vékulakate yaréngunék.

¹²“Nané wani kapérandi musé yamba yanangwe wa.” Wunga wamunaangunu, yékunmba ma vékulakangunék, guné waak kapérandi musé yakapuk yamuké. ¹³Kapére mawulé gunéké wa yaandékwa. Gunéké yaakwa kapére mawulé wan akwi du dakwaké yaakwa kapére mawulé pulak wa. Got wa wandén, gunéké yékunmba véké yandékwanngé. Watake gunat yékun yandu wani kapére mawulé guna mawulé katik yaavan kurké dé. Kapére mawulé guna mawulé yaavan kurkapuk yamuké, Got nak yaambu gunat wakwasnyé-kandékwa. Guné wakwasnyéndékwa yaambumba yéngunu, wa guna mawulé apamama ye téndu guné kapérandi musé katik yaké guné.

Gotna yé kavérékte, Satanna yé katik kavérékngé nané

¹⁴Guné wuna du dakwa, guné nané Judana gwaal waaranga maandéka bakamu yatéendarén pulak kapérandi musé yakapuk yamuké, bulaa gunat a wawutékwa. Guné papungotna yé kavérékngé yambak. Papungorké ma kuk kwayéngunék. ¹⁵Guné yéku mawulé vékukwa du dakwa wa yaréngunéngwa. Guné wani kundiké kurkale ma vékulaka. Wan yéku kundi dé, kapuk kapérandi kundi dé? ¹⁶Krais Jisas nanéké kiyaandénngé vékulakate wa jaawuwe ranangwa. Rate Jisas déku dunyansale rate yandén pulak, nané akwi kulak kaké yate Gorké mawulé yate, déku yé kavéréknangwa. Yatake, “Déku nyéki wa,” naate, kate, nana Néman Du Krais Jisasale nakurakmawulé yate ranangwa. Nané akwi rate bret bule, “Déku sépé wa,” naate, kate nana Néman Du Krais Jisasale nakurakmawulé yate ranangwa. ¹⁷Nana Néman Du Krais Jisaské vékulakate wa kate ranangwa. Nana Néman Du wan nakurak male wa. Nané némaamba du dakwa dale nakurakmawulé yate wa nakurak kémba ténangwa.

¹⁸Guné Juda du dakwaké ma vékulaka. Gorké kwayéendarén kwaami matunjambémba taakandakwa déké. Taakatake wani kwaami kandakwa. Kate wa Gorale nakurakmawulé yate randakwa. ¹⁹Wani kundiké bulaa wawutékwa. Papungorké kwayéendarén kwaamimba mayé apa yamba randékwe wa. Papungot apa yamba yandékwe wa. ²⁰Gotna kundi vékukapuk yakwa du dakwa papungorké kwaami kwayéte wan Satanna kémngé wa kwayéndakwa. Gorké yamba kwayéndakwe wa. Nak du

wani kwaami kate Satanna kémale wa nakurakmawulé yakandakwa. Guné Satanna kémale nakurakmba rate dele nakurakmawulé yamuké kalik yawutékwa. ²¹Guné Néman Du Krai Jisasale kakému kulak kate wan dale wa nakurakmawulé yaréngunéngwa. Yaréte yénga pulak guné Satanna kémale kate, dele nakurakmawulé yaké guné? Yamba yé wa. Wunga yaké yapatingunéngwa. ²²Yénga pulak dé? Néman Du Krai Jisas kapére mawulé vékute gunéké kalik yandénngé guné mawulé yo? Mawulé yate guné Satanna kémale guné nakurakmawulé yo? Wunga yaké yambakate. Yénga pulak dé? Guné Satanna yé kavérékte anga waké guné? “Nané apa tapa wa yanangwa. Nané kapérandi musé yananu, wa Néman Du Krai kapérandi musé nanat waambule katik yakataké dé.” Guné wunga waké guné, kapuk? Wunga wate wa yamba vékuséngunéngwe wa déké. Déku mayé apa wa nana mayé apat taalékéran.

Nané apapu apapu Gotna yé ma kavérékngwak

²³Guné ras anga wangunéngwa, “Krais Jisas watépékapuk yandékwa musé wan yakanangwa. Wan yékun wa.” Naangunéngwa. Wuné anga wawutékwa, “Yamba yé wa. Nanat yékun yakapuk yakwa musé waak katik yaké nané.” Naawutékwa. Guné ras anga wangunéngwa, “Mawulé yanangwa akwi musé wan yakanangwa. Wan yékun wa.” Naangunéngwa. Wuné a wawutékwa, “Yamba yé wa. Nana mawulat apa yakapuk yakwa musé katik yaké nané.” Naawutékwa. ²⁴Guné guna sépéké vékulakaké yambak. Nak du dakwat yékun yaké ma vékulakangunék.

²⁵⁻²⁶Gotna nyéngaamba ani kundi wa kwaakwa anga: Ani kápmaamba tékwa akwi musé wan Néman Du Gotna musé male wa. Ani kápmaa wan Néman Duna kápmaa male wa. Nané wani kundi vékute wa vékuséknangwa. Akwi kakému, kwaami waak wan Gotna musé wa. Wunga vékusékte mawulé yanangwa akwi kakému, kwaami kakanangwa. Maketmba kéraandakwa némaamba kwaami taale papungorké wa kwayéndarén. Yi wan wanana wa. Dékumukét yénga yakét. Wani muséké vékulakakapuk yate, guné mawulé yate wa kakangunéngwa. Guné det anga waatakuké yambak, “Wan kamu kwaami dé? Wan papungorké kwayéndarén kwaami dé kapuk?” Wunga waatakupuk yate baka ma kangunék. Kate guna mawulémba anga waké yambak, “Wani kwaami kate kapérandi musé wuté yo kapuk?” Akwi kwaami Gotna kwaami randékwanngé, guné wunga waké yambak.

²⁷Krais Jisana kundi vékukapuk yakwa du nak, déku gaamba kakému kwaami kangunéngé wandu, guné mawulé yate yékangunéngwa. Yéngunu gunat kwayéké yandékwa akwi kakému kwaami kakangunéngwa. Guné dat anga waatakuké yambak, “Wani kwaami wan

papungorké kwayéendarén kwaami dé kapuk?” Wunga waatakukapuk yate baka kakangunéngwa. Kate guna mawulémba anga waké yambak, “Kapérandi musé nané yo kapuk?” Naaké yambak.

²⁸ Guna du nak anga waké dé? “An papungorké kwayéendarén kwaami a.” Wunga wandu, guné wani duké vékulakate déku mawuléké waak vékulakate, wani kwaami kaké yambak. Guné wani kwaami kamunaangunu, kalmu anga waké dé? “Guné wani kwaami kate wa papungotna yé wa kavérékngunéngwa. Wanngé vékulakate wuné papungotna yé kavérékwutan wan yékun wa.” ²⁹ Dé wunga wandu guné déku mawulé yaavan kurkapuk yamuké, wani kwaami kaké yambak.

Guna du nak kalmu wunat anga waké dé? “Wani kwaami kaké wa mawulé yawutékwa. Kamuké wuné nak duna mawuléké vékulakaké wuté? ³⁰ Wuné kaké yawutékwa kakému, kwaamiké vékulakate, Gorké mawulé yate, déku yé kavérékwutékwa. Kavérékte kawutékwa. Wan yéku yapaté wa. Nak du Gorét wawutékwa kakému, kwaamiké wunat katik waaruké dé.” Naaké dé?

³¹ Guna du nak wunga wandékwan, wa déku mawulé yékunmba yamba te wa. Déku kundiké vékulakate wa ani kundi wawutékwa. Guné kakému, kwaami, kulak kate, guné nak du dakwaké ma vékulakangunék. De Gotna yé kavérékndarénngé, ma vékulakangunék. ³² Guné Korinsé, guné Juda du dakwa, nak gaayé du dakwa, Krai Jisasna jémbaamba yaalan du dakwaké waak ma vékulakangunék. Vékulakate, de kapérandi musé yakapuk yandarénngé, guné yékunmba male ma yaréngunék. ³³ Guné wuné yakwa pulak yate ma yaréngunék. Akwi du dakwat yékun yaké vékulakate wa apapu apamama yate yaréwutékwa. Wuné wuna sépat yékun yaké yamba apamama yawutékwe wa. Det yékun yawutu, de kulémawulé kéraae Gorale yékunmba rapékandarénngé, wa apamama yate yaréwutékwa.

11 ¹ Wuné Krai Jisas yan pulak wa yawutékwa. Guné wunat véte wuné yakwa pulak ma yangunék.

Dakwa Gotna kundi bulndakwa gaamba Gorét waatakute deku maaka ma saapndarék

² Guné wunéké vékulakate Krai Jisaské wawutékwa kundi wa vékutépékaangunéngwa. Wunga yangunénga wuna mawulé yékun yandékwa. ³⁻⁴ Anga vékuséngunéngwa. Némaamba du anga wandakwa, “Nak du nanéké néma du yamba randakwe wa. Got nakurak wa nana Néman Du. Maaka saapkapuk yate, wa wakwasnyéngwa wa nak du nana néma du rakapuk yandakwanngé.” Wunga wate de maaka saapkapuk yate wa Got det wandékwa kundi wandakwa. Deku dakwa anga wandakwa, “Nana dunyansé wan nana néma du wa. Nané nana maaka saape wakwasnyéngwa, nana dunyansé nana néma du randakwanngé.”

Wunga wate wa dakwa maaka saape kundi kwayéndakwa. Némaamba du dakwa wunga yate yékunmba wa yandakwa. Wunga wa vékusékngunéngwa. Ani kundi waak vékusékngunéngé wa mawulé yawutékwa. Got néma du wa randékwa Krai Jisaské. Krai Jisas néma du wa randékwa akwi duké. Du néma du wa randékwa déku taakwaké. Wanngé vékusék-ngunéngé wa mawulé yawutékwa. Du Gotna kundi bulnangwa gaamba téte, maaka saape Gorét waatakute, Got det wandékwa kundi kwayéndakwan, wa Gotna yé yamba kavérékndakwe wa.

⁵⁻⁶Dakwa Gotna kundi bulnangwa gaamba téte, deku maaka saapkapuk ye Gorét waatakute, Gotna kundi kwayéndakwan, wan nékéti yandakwa yapaté wa yandakwa. De deku némbé ma yakésndarék. De deku némbé yakésmuké nékéti yandakwanngé, de Gotna kundi bulnangwa gaamba téte deku maaka ma saapndarék. De Gotna kundi bulnangwa gaamba téte hat raapiye Gorét waatakute, Gotna kundi kwayéndakwan, wa deku du deku néma du randakwanngé, yamba yékunmba vékulakandakwe wa. Yaambumba tékwa taakwana némbé yakésndaka nékéti yandakwa pulak, maaka saapkapuk yan taakwa Gotna kundi kwayéte nékéti ma yandarék.

⁷Du Gotna kundi bulnangwa gaamba téte, Gotna yé kavérékte, deku maaka katik saapké daré. De Gotna mayé apa ayélapkéri wa wakwasnyéndakwa. Néma du rate Got pulak ayélapkéri wa téndakwa. Du Gorké néma du yamba randékwe wa. Taakwa duna mayé apa ayélapkéri wa wakwasnyéndakwa. Wakwasnyéndaka de du néma du wa randakwa deku taakwaké.

⁸Got talimba duwat taale wa yandén. Wanngé wa wani kundi wawutékwa. Got taakwana sépémba du yamba yandékwe wa. Duna sépémba wa taakwa yandén. ⁹Got taakwaké yamba vékulakate du yandékwe wa. Dé duké vékulakate wa taakwa yandén. ¹⁰Du de taakwaké néma du randakwanngé vékulakate, wa anga wawutékwa: Taakwa Gotna kundi bulnangwa gaamba téte Gotna yé kavérékte, deku mawulémba anga ma wandaru, ‘Nana dunyansé wa nanéké néma du randakwa.’ Wunga wate deku maaka ma saapndarék. Gotna kundi kure gaayakwa dunyanséké waak vékulakate wa wunga wawutékwa. De wani taakwaké, “Wan kapérandi musé yakwa taakwa wa,” naapuk yamuké, wa wani kundi wawutékwa.

¹¹Nak kundi waak ma véku. Nané Néman Du Krai Jisasna jémbaamba yaale nané anga katik waké nané, “Du yékun wa. Taakwa kapére wa.” Wunga katik waké nané. Du waak taakwa waak wan yékun wa. ¹²Taale Got duna sépémba wa taakwa yandén. Yandéka wa bulaa taakwa de dunyanngu kéraandakwa. Got déku kapmang wandéka wa akwi du akwi taakwa yaténdakwa.

¹³Guna kapmang kundi bulte ma vékulakangunék. Taakwa maaka saapkapuk ye, Gotna kundi bulnangwa gaamba tété, Gorét waatakundakwan, wan yékun dé kapuk? Yamba wa. ¹⁴⁻¹⁵Got dakwat sémény némbé wa kwayéndén, de deku maaka saapndarénngé. Kwayéndénngé dakwa Gotna kundi bulnangwa gaamba tété Gorét waatakute, deku maaka ma saapndarék. Sémény némbé wan dakwana yéku musé wa. Du sémény némbé téndu wa de yékun yamba yandakwe wa. Nana du dakwa akwi wani muséké wa vékuséknakwa. ¹⁶Guné ras wani muséké waaruké mawulé yangunu, wa gunat anga wakawutékwa: Nané Krai Jisana yémba kundi kwayékwa du apapu wanangwa, dakwa Gotna kundi bulnangwa gaamba tété kundi kwayéte, deku maaka saapndarénngé. Gotna kundi yékunmba vékukwa nak du dakwa waak wa wani kundi male wandakwa.

**Korinsé de kakému kulak kate wa Néman
Duké yamba vékulakandakwe wa**

¹⁷Bulaa gunat apakundi ras waké wa mawulé yawutékwa. Yate yangunéngwa muséké guna yé katik kavérékngé wuté. Guné Gotna yé kavérékngé yate jaawuwe rangunéngwa sapak, yéku musé yamba yangunéngwe wa. Guné kapérandi musé yangunénga wani musé wa guna mawulé yaavan kurkwa.

¹⁸Taale ani muséké bulkawutékwa. Guné jaawuwe rate Gotna kundi bulte, késpulak nakpulak mawulé yate kémba kémba rate, wa yékunmba yamba yaréngunéngwe wa. Nakurakmawulé yakapuk yate wa yaréngunéngwa. Wunga kundi wa vékuwutén. Vékuwutén kundi wan papukundi dé kapuk? Wunga vékulake wa wawutékwa, “Yi wan wanana wa. De kémba kémba wa randakwa. Nakurakmawulé yamba yandakwe wa.” Naawutékwa. ¹⁹Wunga rate késpulak nakpulak mawulé wa yangunéngwa. Yate wa bulngunéngwa. Bule bule kundi giye yéku kundi wakwa duké vékusék-ngangunéngwa. Wan yékun wa. Guné vékusékte nakurak kémba rakangunéngwa. Wan yékun wa. Késpulak nakpulak mawulé yate kémba kémba raké yambak. Wan kapérandi yapaté wa.

²⁰Ani kundi vékute wa wawutékwa. Guné Gotna yé kavérékmuké jaawuwe nakurakmba rate, kakému kulak kate, Néman Du Krai Jisana gunéké kiyaandénngé yamba yékunmba vékulakangunéngwe wa. ²¹Yate guna kakému kulak kure ye, wa nak nak bari guna kakému kulak kéraae kangunéngwa. Nak duké muni waate kwayékapuk yate wa kangunéngwa. Wunga kate kapérandi yapaté wa yangunéngwa. Yangunénga ras de kaandale yaréndakwa. Ras wa waangété kulak kate waangété yandakwa. ²²Guné wunga yate Gotna du dakwat kapérandi musé wa yangunéngwa. Guné wunga yangunénga kakému kapuk du dakwa de nékéti yandakwa. Guné wunga yate kapérandi yapaté wa yangunéngwa. Wani yapatéké

gunat waaruwutékwa. Guné Gotna du dakwaké vékulakakapuk yate némaamba kakémuké mawulé yate, bari kate wa kapérandi yapaté yangunéngwa. Kakému kulak kangunéngwa gaa wa kwaakwa. Némaamba kakémuké mawulé yamunaae, wa taale wamba ma kangunék. Katake ma yaangunék Gotna kundi bulndakwa gaat.

Néman Du Jisas déku dunyansat brerale wain kulakale kwayéndén

²³⁻²⁴Wa vékusékwutékwa. Guné Néman Du Jisaské yamba yékunmba vékulakangunéngwe wa. Yate wa wani kapérandi yapaté yangunéngwa.

Ma véku. Gunat kwayéwutén kundi wan Néman Du Jisas wunat wa yakwasnyéndén. Guné wani kundiké wa yékéyaak yangunén. Wani kundi anga wa: Talimba gaan nak dé Judas Jisas kwayéndén déku maamat. Wunga wa vékusékungunéngwa. Taale wani gaan Néman Du Jisas bret kéraae Gorét anga wandén, “Yéku musé a tiyaaménén. Wan yékun wa.” Wunga watake bret bule déku dunyansat anga wandén, “An wuna sépé a. Gunat yékun yamuké wa wuna sépé kwayéwutékwa. Guné wunéké vékulakate wunga ma yapékaténgunék.” Naandén. ²⁵Wunga wandéka kasékéyakndaka wa wain kulak kéraae, Gotna yé kavéréke det anga wandén, “Ani kulak Gotna kulé kundiké gunat wa wakwasnyéndékwa. Wuna nyéki vaakundu guné véte vékusék-ngangunéngwa, déku kundi sékérékngé yandu. Guné ani kulak kate apapu apapu wunéké ma vékulakangunék.” Naandén. Déku nyéki vaakundu kiyaaké yandékwanngé vékulakate, wa wani kulakngé wani kundi wandén. ²⁶Wandénngé gunat a wawutékwa. Guné Néman Duké vékulakate bret wain kulak kate, dé guna Néman Du gunéké kiyaandénngé, wa wakwasnyéngunéngwa. Dé nakapuk waambule yaaké yandékwanngé kaavéréte, guné wunga ma yapékaténgunék.

Néman Duké vékulakakapuk yate bret wain kulak baka kate kapérandi yapaté wa yandakwa

²⁷Néman Du Jisas nanéké kiyaandénngé, guné déku du dakwaké yékunmba vékulakakapuk yate, kapérandi yapaté yate, kangunéngwanngé vékulakate, wuné ani kundi waak a wawutékwa. Du dakwa yékunmba vékulakakapuk yate, kapérandi mawulé vékute, bret kulak baka kate wa Néman Du Jisasna sépé déku nyékiké waak kuk kwayéndakwa. Wunga yate kapérandi yapaté wa yandakwa. ²⁸De wunga yakapuk yamuké, taale yékunmba vékulakate nak nak deku mawulémba anga ma wandaru, “Nané kapérandi mawulé nané vékwo kapuk? Kapérandi mawulé vékwe, nané wani kapérandi mawulé ma yaasékakwak.” Wunga wate kapérandi mawulé yaasékatake yéku mawulé male ma vékunderék. Vékute Néman Du Jisas deké kiyaandénngé vékulakate bret wain kulak kakandakwa. ²⁹Du dakwa Néman Du Jisas

deké kiyaandénngé vékulakakapuk yate, déku sépé déku nyékiké waak vékulakakapuk yate, wani bret wain kulak baka kandakwan, wa kukmba Got wani kapérandi musé det waambule yakatakandékwa.

³⁰ Guna némaamba du dakwa Néman Duna sépé nyékiké waak yékunmba vékulakakapuk yate wani bret wain kulak baka ke, wa apamama yakapuk yate, baat yate, ras wa kiyaandarén. ³¹ Guné Néman Du Jisaské vékulakate, bret wain kulak kamuké mawulé yate, taale guna mawulémba yékunmba vékulakate, kapére mawulé yaasékatake yéku mawulé vékumunaae, wa kapérandi musé yakapuk yangunu Got gunat katik yakataké dé. ³² Nana Néman Du Got bulaa yananén kapérandi muséké vékulakate nanat kaangél tiyaate, wa nanat déku nyambalésé pulak yakwasnyéndékwa. Wunga yate dé kukmba ani kępmaamba tété yékéyaakmba tékwa du dakwat waaruké yandékwa pulak, nanat wunga katik waaruké dé.

³³ Wunale Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, wani muséké vékulakate guné anga ma yangunék. Néman Du Jisaské vékulakate, kakému kulak kamuké jaawuwe rate, taale guna akwi du dakwaké ma kaavéréngunék. Kaavéréngunu yaandaru guné akwi rate akwi wa kakangunéngwa. ³⁴ Du dakwa ras det néma kaandé yandu, de nak du dakwaké kaavérumuké kalik yamunaae, wa taale deku gaamba ma kandarék. Deku gaamba katake yaakandakwa. Wunga yaandaru guné nana Néman Du Jisaské yékunmba vékulakate, akwi kapérandi mawulé yaasékatake, guna du dakwaké vékulakate, dele yékunmba male rate bret kulak waak ma kangunék. Wunga yangunu Got guna yapatéké gunat katik waaruké dé.

Viyaatakangunén kundi ras waak wa kwaakwa. Kukmba wuné gunéké yaae viyaatakangunén nak muséké kundi wakawutékwa.

Gotna Yaamambi késpulak nakpulak mayé apa wa tiyaandékwa

12 ¹ Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, bulaa kundi ras wakawutékwa, Gotna Yaamambi tiyaandékwa mayé apaké. Guné wani mayé apaké yékunmba vékusékngunénngé wa mawulé yawutékwa.

² Anga wa vékusékngunéngwa. Talimba, guné Gotna kundi vékukapuk yaténgunén sapak, de kundi bulkapuk yakwa papungorké wa guné kure yéndaka, yékéyaakmba, wa papungotna yé kavérékngunén. ³ Bulaa du dakwa ras anga wandakwa, “Gotna Yaamambi nanat mayé apa tiyaandéka wa déku kundi kwayénangwa.” Naandaka vékungunéngwa. Yénga pulak deku kundiké vékuséknge guné? Wan yéku kundi dé, kapuk papukundi dé? Ani kundi vékute wa vékusékn-gangunéngwa. Du dakwa anga wandaru, “Jisas wan kapérandi musé yan du wa. Dé kapérandi taalat yénga yéndu.” Wunga wandaru anga wa vékusékn-gangunangwa. Gotna Yaamambi deku mawulémba yamba randékwe wa.

Gotna Yaamambi deku mawulémba rakapuk yandu wa du dakwa anga katik waké daré, “Jisas wan nana Néman Du wa.” Gotna Yaamambi deku mawulémba randu wa du dakwa anga wakandakwa, “Jisas wan nana Néman Du wa.”

⁴ Gotna Yaamambi wan nakurak male wa randékwa. Rate késpulak nakpulak mayé apa nanat tiyaandékwa. ⁵ Nana Néman Du wan nakurak male wa randékwa. Randéka nané késpulak nakpulak jémbaa wa yanangwa déké. ⁶ Got wan nakurak male wa randékwa. Rate nané déku du dakwat mayé apa tiyaandékwa, késpulak nakpulak jémbaa yananénngé. ⁷ Wan Gotna Yaamambi nana mawulémba wa randékwa. Rate nanat nak nak mayé apa tiyaandékwa, nané Gotna du dakwat akwi yékun yananénngé.

⁸ Gotna Yaamambi nana mawulémba rate nanat nak nak késpulak nakpulak mayé apa tiyaandékwa. Tiyaandéka ras nané nyaangét vékupukaakwa du yaréte yéku yapatéké kundi kwayénangwa. Ras Gotna jémbaaké vékusékte kundi kwayénangwa. ⁹ Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandéka ras nané Gorké yékunmba male vékulakate anga wanangwa, “Got akwi kundi wandékwa pulak wunga yakandékwa. Wunga vékuséknangwa.” Naanangwa. Ras nané baat yakwa du dakwat wananga de nakapuk yékun yandakwa. ¹⁰ Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandéka ras nané kulé apanjémba yanangwa. Ras Gotna yémba déku kundi kwayénangwa. Ras nak du dakwaké wa vékuséknangwa. Gotna Yaamambi deku mawulémba wulaae randéka daré kundi wo, kapuk Satan deku mawulémba wulaae randéka daré kundi wo? Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandéka ras nané vékuséknangpak yanangwa kundimba bulnangwa. Ras nané wani kundi vékukapuk yananga Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandéka wani kundi kurolakunangwa. ¹¹ Nané Gotna du dakwa wunga yanangwan, wan Gotna Yaamambi male wa wani mayé apa nak nak nanat tiyaandékwa. Gotna Yaamambi male déku mawulémba vékulakate wa wani mayé apa nanat nak nak tiyaakwa.

Kraisna du dakwa akwi wan nakurak duna sépé pulak wa

¹² Nané késpulak nakpulak mayé apa Gotna Yaamambimba kéraae, wa késpulak nakpulak kémba yamba yaténangwe wa. Nakurak kémba male wa yaténangwa. Bulaa ani gwaaménja kundi ma véku. Duna sépé wan nakurak male wa téndékwa. Téndéka rékaamba musé wa tékwa déku sépémba. Wani rékaamba musé téndéka dé sépé nakurak male wa téndékwa. Kraisna jémbaamba yaalan du dakwa nané nakurak duna sépé pulak wa ténangwa. ¹³ Nané yénga pulak nané? Nané Juda du dakwa nané to, kapuk nak gaayé du dakwa nané to? Nak duna kundi vékute déké jémbaa yakwa du dakwa nané to, kapuk mawulé yanangwa jémbaa yakwa du dakwa nané to? Yénga yakét. Dékumukét. Nané akwi nakurakmawulé

yate nakurak yémba wa baptais kéraananén. Kéraananga Gotna Yaamambi nakurak male rate dé nana mawulémba akwi wa randékwa. Rate yandéka nané nakurak kémba rate nakurak duna sépé pulak wa ténangwa.

¹⁴Anga wa vékuséknangwa. Duna sépémba nakurak musé male yamba te wa. Duna sépémba rékaamba musé wa tékésékwa. ¹⁵⁻¹⁶Duna maan wan nak musé wa. Duna taamba wan nak musé wa. Wani musé vétik bét véréti nakurak sépémba wa témbérékwa. Duna méni wan nak musé wa. Duna waan wan nak musé wa. Bét jémbaa vétik yate bét véréti nakurak sépémba wa témbérékwa. Nané Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa késpulak nakpulak mayé apa kéraae késpulak nakpulak jémbaa yanangwa. Yate nané duna maan, taamba, waan, méni pulak wa ténangwa. Némaamba nak pulak musé nakurak sépémba tékwa pulak, wa nané Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa némaamba nak pulak jémbaa yate wa nakurak kémba male yaténangwa. Wunga yatéte nané anga katik waké nané, “De Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwa nakpulak jémbaa wa yandakwa. Nané nakpulak jémbaa a yanangwa. Yate nané dele nakurak kémba yamba ténangwe wa.” Wunga katik waké nané. Nané akwi nakurak kémba wa yaténangwa.

¹⁷Sépéké nakapuk ma vékulaka. Nana sépémba méni male téndu waan tékapuk yamunaandu nané vékumuké yapatikngatik nané. Nana sépémba waan male téndu taama tékapuk yamunaandu, wa yaama vékumuké yapatikngatik nané. ¹⁸Got nana sépé wunga yamba yatakandékwe wa. Akwi musé wa yékunmba yandén, nana sépémba. ¹⁹Got sépémba tékwa nakurak musé male yamunaandu, wa nana sépé yékunmba katik tékatik dé. ²⁰Got wunga yamba yandékwe wa. Némaamba musé wa tékwa nana sépémba. Téndéka nana sépé nakurak male wa tékwa.

²¹Duna méni wan nak musé wa. Duna taamba wan nak musé wa. Bét véréti wan yéku musé wa. Méni taamba sépémba tékapuk yamunaandu, wa sépé katik yékunmba téké dé. Méni waak taamba waak sépémba akwi téndu wa duna sépé yékunmba tékandékwa. Akwi musé téndu sépé yékunmba téké yandékwa pulak, nané Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan akwi du dakwa nakurakmawulé vékute nakurak kémba yékunmba yarékanangwa. Wunga yaréte nané Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwat anga katik waké nané, “Nanéket nana kapmang déku jémbaa yamuké wa mayé apa yanangwa. Guné ma yaange yé.” Wunga katik waké nané. Nané akwi nakurakmawulé yate déku jémbaa yakapuk yananu wa déku kém yékunmba katik téké dé.

²²Nana sépémba tékwa musé raské anga wanangwa, “Wan mayé apa yakapuk yakwa musé wa.” Wunga wanangwa musé nana sépémba tékapuk yamunaandu, nana sépé yékunmba katik tékatik dé.

²³Nana sépémba tékwa nak muséké anga wanangwa, “Wan baka musé wa.” Naate wani musé laplapét yakusonangwa. Nana sépémba tékwa

nak muséké anga wanangwa, “De wani musé véndaru wan yékun yamba yé wa.” Wunga wate wa wani musémba musé saawunangwa. ²⁴Nana sépémba tékwa nak muséké anga wanangwa, “Wan yéku musé wa.” Wunga wate wani musémba musé yamba saawunangwe wa. Got nana sépé ye dé késmusé nakmusé nana sépémba ye nanat wandén, nané, “Baka musé wa,” wanangwa muséké yékunmba vénanénngé.

²⁵Nana sépémba tékwa musé kapmang kapmang téndénngé yamba wunga yandékwe wa. Nana sépé nakurakmba téte yékunmba téndénngé wa wunga yatakandén. Nana sépémba tékwa muséké yékunmba vénangwa pulak, nané Krai Jisasna jémbaamba yaalan akwi du dakwaké yékunmba ma vékwak. Véte nané akwi nakurak kémba yatéte yékunmba male yatékanangwa. ²⁶Nana sépé nak tambékmba kaangél vékundu, wa dé akwi sépé kaangél vékukandékwa. Akwi sépé wunga kaangél vékundékwa pulak, Krai Jisasna jémbaamba yaalan nak du kaangél vékundéka nané Krai Jisasna jémbaamba yaalan akwi du dakwa nakurak kémba yatéte wa kaangél vékunangwa. Déku jémbaamba yaalan nak duna yé kavérékndaka nané déku jémbaamba yaalan akwi du dakwa nakurak kémba yatéte wani muséké mawulé tawulé yanangwa.

²⁷Guné Krai Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, guné akwi nakurakmawulé yate déku sépé pulak wa téngunéngwa. Téte guné nak nak sépémba tékwa musé pulak wa téngunéngwa. ²⁸Téngunénga Got déku du dakwat wa wandén, guné nak nak déku jémbaa yangunénngé. Taale mayé apa kwayéte dunyansé rasét wandén, Krai Jisasna kundi kure yéendarénngé. Deku kukmba wa rasét wandén, det wandékwa kundi déku yémba kwayéndarénngé. Kukmba rasét wandén, de du dakwa nyambalésat déku jémbaaké yakwasnyé-ndarénngé. Deku kukmba rasét wandén, de kulé apanjémba yandarénngé. Deku kukmba rasét wandén, de baat yakwa du dakwat kururéndarénngé. Rasét wandén, de nak du dakwat yékun yandarénngé. Rasét wandén, de yéku kundi wandaru de nak du dakwa nakurakmawulé yate nakurak jémbaa yandarénngé. Rasét wandén, de vékusénggapuk yandakwa nak kundimba bulndarénngé.

²⁹Yénga pulak dé? Got wunga wandéka nané akwi Krai Jisasna kundi kure yu? Yamba yé wa. Ras male wa déku kundi kure yéndakwa. Got nanat wandékwa kundi nané akwi nané déku yémba kwayu? Yamba yé wa. Ras male wa déku yémba wani kundi kwayéndakwa. Nané akwi Gotna jémbaaké nané det yakwasnyo? Yamba yé wa. Ras male wa Gotna jémbaaké det yakwasnyéndakwa. Nané akwi kulé apanjémba nané yo? Yamba yé wa. Ras male wa wani apanjémba yandakwa. ³⁰Nané akwi nané baat yakwa du dakwat kururo? Yamba yé wa. Ras male wa baat yakwa du dakwat kururéndakwa. Nané akwi nané vékusénggapuk yanangwa nak kundimba bulu? Yamba yé wa. Ras male wa vékusénggapuk yandakwa nak kundimba bulndakwa. Nané akwi

nané wani kundi kurolakute wo? Yamba yé wa. Ras male wa wani kundi kurolakute wandakwa. ³¹Wani mayé apa akwi wan yéku mayé apa wa. Ras wan néma yéku mayé apa wa. Guné wani mayé apa kéraaké néma mawulé yangunéngé wa mawulé yawutékwa.

Bulaa yékunmbaa-sékéyak yaréngunéngé kundi ras bulkawutékwa.

Nak du dakwaké ma néma mawulé yakwak

13 ¹Yénga pulak dé? Gotna Yaamambi nanat mayé apa tiyaandu nané ani kępmaamba tékwa du bulndakwa kundi akwi vékukapuk yate, wani kundimba wate, Gotna kundi kure gaayakwa dunyanna kundimba waak nané wo? Wunga wate, nak du dakwaké néma mawulé yakapuk yamunaae, wa baka kundiké wa bulkanangwa. Miyé kurkale vaakérakapuk yandakwa pulak, wa baka kundiké male wa bulkanangwa. ²Gotna Yaamambi nanat mayé apa tiyaandéka Got nanat wandékwa kundi nané kwayu kapuk? Nané Got paakwan akwi kundiké nané vékuséku kapuk? Nané vékapuk yate yakapuk yandarén muséké nané vékuséku kapuk? Nané yéku mawulé vékute, Gotna kundi yékunmba vékute, némbu nakét wananu, dé ye animba téké dé kapuk? Nané wunga yate, nak du dakwaké néma mawulé yakapuk yamunaae, wa nané Gotna ménimba gandédu gandéndakwa male wa tékanangwa. ³Nané nana musé akwi, musékapuk du dakwat nané kwayu, kapuk? Nané Gotna kundi kwayéte, déku jémbaaké male vékulakate yi naananga Gorké kalik yakwa du nana sépé yaamba daré tuwo, kapuk? Nané wani yéku musé yate, nak du dakwaké néma mawulé yakapuk yamunaanunu, wa Got nanéké katik mawulé yaké dé.

⁴Nané nak du dakwaké néma mawulé yate anga yakanangwa. Nané det bari rakarka katik yaké nané. Det yékun yapéka-kanangwa. Yéku musé deké yaae nanéké yaakapuk yandéka, wa nané det kapére mawulé yamba vékunangwe wa. Nané nana yé katik kavérékngé nané. Yananén muséké katik dusék yate waké nané. ⁵Nané nak du dakwaké mawulé yakanangwa. Nak du dakwa yékunmba yarémuké wa dele jémbaa yakanangwa. Nana sépéké male katik vékulakaké nané. Nak du dakwat bari katik waaruké nané. Nak du dakwa nanat yaavan kutndaru, wa kapére mawulé katik vékuké nané, wani muséké. ⁶Nak du dakwa kapérandi musé yandaru nané wani muséké mawulé tawulé katik yaké nané. De yéku musé yandaru nané wani muséké yéku mawulé vékukanangwa. Nané nak du dakwaké néma mawulé yate wunga yapéka-kanangwa. ⁷Nak du dakwaké néma mawulé yananu de nanat kapérandi musé yandaru nané dele yékunmba yarépéka-kanangwa. Deké néma mawulé yate nané deké nana mawulémba anga wakanangwa, “Deku kapére mawulé bari yaasékatake yékunmba yarékandakwa. Deku kapére mawuléké vékulakakapuk yate nané det yékun ma yapékakwak.” Naakanangwa.

⁸Nané nak du dakwaké néma mawulé yate wa yéku mawulé vékunangwa. Wani yéku mawulé tépékaa-kandékwa. Gotna Yaamambi tiyaakwa késpulak nakpulak mayé apa kukmba késkandékwa. Yandu du dakwa Got det wandékwa kundi déku yémba nakapuk kwayékapuk yandaru, vékusékngapuk yandakwa kundimba nakapuk wakapuk yandaru, vékapuk yate yandarén muséké nakapuk katik vékuséknge daré. Nak du dakwaké néma mawulé yanangwa yapaté tépékaa-kandékwa.

⁹Bulaa akwi muséké yamba vékuséknangwe wa. Ayélapkéri muséké male wa vékuséknangwa. Bulaa Got wakwa akwi kundi yamba kwayénangwe wa. Wani kundi ayélapkéri-sékéyak wa wanangwa. ¹⁰Kukmba Got déku jémbaa yasékéyakndu yéku musé male tékandékwa. Téndu akwi muséké vékusék-nganangwa. Akwi kundi wakanangwa. Wunga yate yékunmbaa-sékéyak yarékanangwa. Yarénanu Gotna Yaamambi mayé apa nakapuk tiyaakapuk yandu, wani mayé apa késndu, nak du dakwaké néma mawulé yanangwa yapaté tépékaa-kandékwa.

¹¹Talimba nané nyambalé yarénanén sapak wa nyambalésé yaréte bulkwa pulak bulnanén. Nyambalésé vékukwa pulak wa vékunanén. Nyambalésé vékulakakwa pulak wa vékulakananén. Bulaa némaan ye nyambalé yare yananén yapaté wa yaasékananén. ¹²Nyambalé ayélapkéri vékuséknakwa pulak, bulaa ayélapkéri-sékéyak wa vékuséknangwa. Glasmba véte nana saawi yamba yékunmba vénangwe wa. Ayélapkéri male wa vénangwa. Wunga vénangwa pulak, wa bulaa Gotna yapatéké ayélapkéri vénangwa. Kukmba yaaké yakwa sapak wa Gotna saawi vékanangwa. Bulaa ayélapkérísékéyak wa vékuséknangwa. Kukmba nané Gorké yékunmba vékusék-nganangwa, nanéké vékuséknakwa pulak.

¹³Gotna Yaamambi tiyaakwa mayé apa késndu yéku yapaté kupuk rapéka-kandékwa. Nané ani yapaté yanangwa. Nané Gorké yékunmba vékulakate déku kundiké wanangwa, “Yi wan wanana wa.” Naanangwa. Nané Gorale apapu apapu yékunmba rapékaké yanangwanngé vékulakate, wa yéku mawulé vékunangwa. Nané nak du dakwaké, Gorké waak wa néma mawulé yanangwa. Wani yapaté akwi wan yéku yapaté wa. Nak du dakwaké, Gorké waak néma mawulé yanangwa yapaté, nak yapatat wa taalékérandén. Wani yapaté wan néma yéku yapaté wa.

Gotna Yaamambi nanat tiyaakwa mayé apa

14 ¹Gunat anga wawutékwa. Guné apamama yate du dakwaké, Gorké waak néma mawulé ma yangunék. Nak kundi waak wawutékwa. Guné deké néma mawulé yate Gotna Yaamambi tiyaakwa késpulak nakpulak mayé apa kéraamuké mawulé ma yangunék. Gotna yémba kundi kwayénanénggé wa Gotna Yaamambi mayé apa nak tiyaandékwa. Wani mayé apa kéraamuké néma mawulé ma yangunék. ²Ani muséké vékulakate wa wunga wawutékwa. Du vékusékngapuk

yandakwa kundimba wate, wa nak du dakwat yamba wandakwe wa. Gorét wa wandakwa. Gotna Yaamambi mayé apa kwayéndéka wa de Got paakwan muséké kundi kwayéndakwa. ³Gotna du dakwa déku yé kavérékmuké jaawuwe randaka, Gotna yémba kundi kwayékwa dunyansé vékundakwa kundimba wate, wa det wandakwa. Wandaka deku kundi vékundaka deku mawulé apamama yate wa yékunmba téndékwa. Deku kundi vékute wa mawulé tawulé yandakwa. Yate yéku jémbaa yate wup yamba yandakwe wa. ⁴Wunga yandakwanngé, Gotna yémba kundi vékuséknakwa kundimba wamuké mawulé ma yangunék. Vékuséknagapuk yandakwa kundimba wate, wa du dekét deku mawulat male wa yékun yandakwa. Gotna yémba kundi kwayékwa du, vékuséknakwa kundimba wate, wa Gotna du dakwat yékun yandakwa. Yandaka vékute wa Gorké ras waak vékuséknakwa.

⁵Guné akwi vékuséknagapuk yandakwa kundimba wangunénngé wa mawulé yawutéka. Guné Gotna yé kavérékmuké jaawuwe rate, guné némaamba du vékuséknagapuk yandakwa kundimba wamuké kalik yawutéka. Guné akwi Gotna yémba kundi kwayéngunénngé wa néma mawulé yawutéka. Gotna yémba kundi kwayékwa duna kundi, wa vékuséknagapuk yandakwa kundimba wakwa duna kundit taalékéran. Du ras vékuséknagapuk yangunéngwa kundimba wakwa duna kundi vékute, kurolakute, wandaru, wani kundi guna mawulat yékun yakandékwa. De wani kundi kurolakute Gotna du dakwa gunat wani kundi wandaru, wa guné vékute Gorké ras waak vékuséknagunéngwa.

⁶Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, ma véku. Guné Gotna yé kavérékmuké jaawuwe rangunu, nak du gunéké ye, vékuséknagapuk yangunéngwa kundimba gunat wandaru, wa guna mawulat katik yékun yaké daré. De vékuséknagunéngwa kundimba bulte, Gotna yémba kundi gunat kwayéndaru, wa guna mawulat yékun yakandakwa. Gotna yémba gunat kundi kwayéte Gotna jémbaaké gunat yakwasnyéndaru, wa guna mawulat yékun yakandakwa.

Nané vékuséknakwa kundimba det Gotna kundi ma kwayékwa

⁷Du nak paati kurkale waakapuk yandu, wa du dakwa déku kundi katik yékunmba vékuké daré. Nak du miyé kurkale vaakérakapuk yandu, wa du dakwa wani miyé katik yékunmba vékuké daré. ⁸Du nak biugel kurkale waakapuk yandu, wa waariyakwa du yékunmba vékukapuk yate, waariyamuké katik yéké daré. ⁹Wani biugel waandéka yékunmba vékuséknagapuk yandakwa pulak, wa guné vékuséknagapuk yandakwa kundimba wangunu, wa gunale tékwa du dakwa guna kundi katik kurkale vékuséknagé daré. Guné wunga yate deku mawulat katik yékun yaké guné. Baka kundiké wa wakangunéngwa. ¹⁰Késépéri kundi wa rakésékwa ani kápmaamba. Wani kundi bulkwa du dakwa wa deku kundi

vékuséknakwa. Yi wan wanana wa. ¹¹Nané Gotna yé kavérékmuké jaawuwe rananu, du nak vékuséknagapuk yanangwa kundimba wate wa nana mawulat katik yékun yaké dé. Nak gaayémba yaan du déku kundimba bulndu, nané vékuséknagapuk yananu, dé nana mawulat yékun yakapuk yandékwa pulak, wa vékuséknagapuk yanangwa kundimba wakwa du nana mawulat katik yékun yaké dé. ¹²Guné Gotna Yaamambi tiyaakwa mayé apa kéraamuké wa mawulé yangunéngwa. Yate Gotna du dakwana mawulat yékun yamuké ma vékulakangunék. Vékulakate vékuséknakwa kundimba det wate, deku mawulat yékun yate, Gotna Yaamambi kwayékwa mayé apa kéraamuké ma néma mawulé yangunék.

¹³Gotna du dakwa Gotna yé kavérékmuké jaawuwe randaru, vékuséknagapuk yandakwa kundimba waké yakwa du de Gorét ma waatakundaru, déku Yaamambi mayé apa kwayéndu wani kundi kurolakute det wamuké. ¹⁴Ma vékulaka. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu nané vékuséknagapuk yanangwa kundimba Gorét waatakunanu, wa nana kwaminyan Gorale kundi bulkandékwa. Bulndu wani kundiké vékuséknagapuk yananu nana mawulé baka tékandékwa. ¹⁵Yénga pulak ye yékun yaké nané? Nané anga ma yakwak. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu nané vékuséknagapuk yanangwa kundimba Gorét waatakunanu nana kwaminyan Gorale kundi bulkandékwa. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu nané vékunangwa kundimba waak Gorét waatakute wani kundi vékuséknanu nana mawulé Gorale bulkandékwa. Vékuséknagapuk yanangwa kundimba, vékunangwa kundimba waak, Gorét waatakute yékunmba yakanangwa. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu, nané vékuséknagapuk yanangwa kundimba Gorké gwaaré waananu, nana kwaminyan Gotna yé kavéréknagandékwa. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu, vékunangwa kundimba waak Gorké gwaaré waananu, nana mawulé Gotna yé kavéréknagandékwa. Vékuséknagapuk yanangwa kundimba, vékunangwa kundimba waak, Gorké gwaaré waate yékun yakanangwa.

¹⁶Guné wunga yakapuk yate, vékuséknagapuk yangunéngwa kundimba male Gotna yé kavéréknagunú, yékéyaakmba tékwa du dakwa gunale rate wani kundi vékukapuk yate, Gotna yé kavéréknagunéngwanngé de yénga pulak anga waké daré? “Yi wan wanana wa.” Guna kundi vékukapuk yate wunga katik waké daré. ¹⁷Guné vékuséknagapuk yangunéngwa kundimba wate, wa Gotna yé yékunmba kavéréknagunéngwa. Kavérékte vékuséknagapuk yandakwa kundimba wangunu, wa guna kundi deku mawulat katik yékun yaké dé.

¹⁸Gotna Yaamambi wunat mayé apa tiyaandéka wuné kapmang yaréte késépéri apu wa vékuséknagapuk yawutékwa kundimba wawutékwa. Gotna Yaamambi gunat mayé apa kwayéndéka wa vékuséknagapuk yangunéngwa kundimba wangunéngwa. Wunat tiyaandén mayé apa

wa gunat kwayéndén mayé apat taalékéran. Wunat tiyaandén mayé apaké wa Gotna yé kavérékwutékwa. ¹⁹Yawutéka Gotna du dakwa jaawuwe rangunénga wuné nak mayé apaké mawulé yawutékwa. Wuné det vékuséknakwa kundimba wawutu, de Gorké yékunmba vékuséknadarénggé wa mawulé yawutékwa. Wuné det vékusékngapuk yandakwa kundimba wamuké kalik yawutékwa. Vékuséknakwa ayélapkéri kundi, vékusékngapuk yandakwa némaamba kundit wa taalékérakwa. Vékuséknakwa ayélapkéri kundi wan yékun wa. Ayélapkéri kundi kwayéte deku mawulat yékun yakawutékwa.

²⁰Krais Jisna jémbaamba yaalan du dakwa, ma véku. Guné guna mawulémba nyambalé pulak yaréké yambak, vékusékngapuk yangunéngwa kundimba wangunéngwanngé. Makal nyambalé yékéyaakmba yaréndakwa pulak, guné kapérandi muséké yékéyaakmba téngunénggé wa mawulé yawutékwa. Néma du dakwa vékuséknakwa pulak, guné Gotna muséké yékunmba vékusékn-gunénggé wa mawulé yawutékwa.

²¹Talimba Gotna yémba kundi kwayétan dunyansé Juda du dakwat vékundakwa kundimba wandaka yamba vékundakwe wa. Yandarénggé ani kundi Gotna nyéngaamba wa kwaakwa anga:

Néman Du Got anga wandén, “Késpulak nakpulak kundimba Juda du dakwat wakawutékwa.

Nak gaayéna kundimba det wawutu wa wuna kundi katik kurkale vékuké daré.” Naandén.

²²Got Juda du dakwat vékusékngapuk yandarén kundimba wunga wate déku mayé apa wa wakwasnyéndén. Wakwasnyéndéka a vékuséknangwa. Gotna Yaamambi du rasét mayé apa kwayéndéka de vékusékngapuk yandakwa kundimba wandaka Krais Jisna jémbaamba yaalan du dakwa Gotna mayé apaké yamba vékusékn-dakwe wa. Wani kundi wandaka de Krais Jisaské vékusékngapuk yakwa du dakwa Gotna mayé apaké wa vékuséknakwa. Gotna Yaamambi du rasét mayé apa kwayéndéka Gotna yémba vékusékn-dakwa kundimba wandaka de Krais Jisaské vékusékngapuk yakwa du dakwa Gotna mayé apaké yamba vékusékn-dakwe wa. Wani kundi wandaka de Krais Jisna jémbaamba yaalan du dakwa Gotna mayé apaké wa vékuséknakwa. Vékusékte apamama yate yékunmba tékandakwa.

²³Gotna du dakwa akwi jaawuwe rate, vékusékngapuk yandakwa kundimba wandaru, yékéyaakmba tékwa du dakwa ras wulaae, wani kundi vékusékngapuk yate, véte anga wakandakwa, “Wani du dakwa waangété wa yandakwa.” Naakandakwa. ²⁴⁻²⁵Gotna du dakwa akwi jaawuwe rate, Gotna yémba vékuséknakwa kundimba wandaru, wa yékéyaakmba tékwa du dakwa ras wulaae wani kundi vékukandakwa. Vékute yandarén kapérandi muséké vékulaka-kandakwa. Vékulakate

deku kapére mawuléké vékusék-ngandakwa. Vékusékte waandé daate Gotna yé kavérék-ngandakwa. Yate anga wakandakwa, “Got gunale wa téndékwa. Yi wan wanana wa.” Naakandakwa.

De jaawuwe Gotna yé kavérékte yékunmba ma yaréendarék

²⁶Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, ma véku. Guné jaawuwe rate Gotna yé kavérékte guné akwi anga ma yangunék. Nak du gwaaré waandéka nak du gunat Gotna jémbaaké yakwasnyéndékwa. Yandéka nak du Gotna yémba kundi kwayéndékwa. Yandéka nak du vékusékgapuk yangunéngwa kundimba wandéka nak du wani kundi kurolakute gunat wandékwa. Guné akwi wunga yate wamba jaawuwe rakwa du dakwana mawuléké ma vékulakangunék. Deku mawulé apamama ye yékunmba téndénngé, ma yékun yangunék.

²⁷Vékusékgapuk yangunéngwa kundimba waké mawulé yakwa du vétik kupuk male wa wakandakwa. Némaamba dunyan wani kundimba katik waké daré. Nak du taale wandu nak du kukmba wakandékwa. Wandu nak du ma wani kundi kurolakute gunat wandék. ²⁸Kundi kurolakukwa du nak rakapuk yandu, vékusék-ngapuk yangunéngwa kundimba wakwa du gunale jaawuwe rate, wani kundi katik waké daré. De yakélak randaru deku kwaminyan male Gorale bulkandakwa. ²⁹Du vétik kupuk Gotna yémba kundi kwayékandakwa. Kwayéndaru wamba jaawuwe rakwa du dakwa vékute wani kundiké yékunmba vékulaka-kandakwa. ³⁰Du nak wandu, Got nak duwat nak kundi wandu, wa dé waarape tété wani kundi wakandékwa. Taale wan du yakélak rate vékukandékwa. ³¹Wunga yate guné nak taale nak kukmba nak kukmba wunga guné Gotna yémba kundi kwayéké ya. Kwayéngunu akwi du dakwa vékusékndaru deku mawulé apamama yate yékunmba tékandékwa.

³²⁻³⁴Guné jaawuwe rate, Gotna yé kavérékte, nakurakmawulé yate yékunmba yaréngunénngé, wa Got mawulé yandékwa. Guné kapére mawulé yate sépélak yarémuké wa Got kalik yandékwa. Yandékwanngé Gotna yémba kundi kwayékwa du deku mawulémba deku kundiké yékunmba vékandakwa. Véte yéku kundi wamuké vékusék-ngandakwa.

Gotna jémbaamba yaalan du dakwa jaawuwe rate dakwa yakélak randakwa pulak, guné waak Gotna kundi bulké jaawuwe rate, dakwa yakélak ma randarék. Kundi katik bulké daré. Wani muséké Gotna nyéngaamba apakundi nak wa kwaakwa anga: Dakwa de duwat némaan katik yaké daré. ³⁵Dakwa Gotna kundiké nak yékunmba vékuséknge mawulé ye, de ye deku gaamba rate, deku duwat yénga waatakundaru. Guné Gotna du dakwa déku gaamba rate déku yé kavérékte, dakwa kundi wandakwan, wa de wunga yate kapére yapaté wa yandakwa. ³⁶Kamuké guné dakwaké wawutén kundi vékukapuk yate guné nak kundi bulu? Wunga yate wa kapére yapaté yangunéngwa. Got taale gunat yamba wandékwe

wa. Guné male, guné Gotna kundi kéraak? Kéraangunénga de ras yamba kéraandakwe, kapuk yénga pulak dé? Guné male Gotna kundi kéraamunaae, wa kulé kundi wangunu vékukatik nané. Guné male Gotna kundi yamba kéraangunéngwe wa. Yate wananén kundiké kuk kwayéké yambak.

³⁷Guna du ras anga wandaru, “Got déku kundi nanat wa tiyaandén. Gotna Yaamambi mayé apa nanat wa tiyaandékwa.” Wunga wandaru, de gunéké vyaatakawutékwa kundiké vékusékndarénngé mawulé yawutékwa. Néman Du Got wunat anga wandén, “De akwi yékunmba vékunarénngé méné wani kundi ma vyaatakaménu.” Naandén. ³⁸Guna du ras wani kundiké kuk kwayéndaru, wa deké ma kuk kwayéngunék.

³⁹Wuna du dakwa, guné Gotna kundi bulké jaawuwe rate, Gotna yémba kundi kwayémuké néma mawulé ma yangunék. Yangunu guna du ras vékusékngapuk yangunéngwa kundimba waké mawulé yandaru, guné det waaruké yambak. ⁴⁰Yate Gotna yé kavérékte yékunmbaa-sékéyak ma yaréngunu. Yéku mawulé vékute kundi ma kwayéngunék. Sépélak waké yamarék. Nak taale nak kukmba nak kukmba wunga wate yékunmba ma wangunék.

Krais kiyaae nakapuk taamale waarapndén

15 ¹Krais Jisna jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, guné ma véku. Gunat Krais Jisaské wawutén kundiké vékulaka-ngunénngé wa mawulé yawutékwa. Guné wani kundi wa vékungunén. Vékungunénga guna mawulé apamama yate wa yékunmba téndékwa. ²Guné wani kundi yékunmba vékutépékaangunu, wa Got gunat kulémawulé kwayéndu guné yékunmba rapéka-kangunéngwa apapu apapu. Guné wani kundi yékunmba vékukapuk yangunu, wa katik yékunmba rapékaké guné.

³Wuné Krais Jisna kundi vékwe gunat wa kwayéwutén. Kwayéte gunat anga wa wawutén. Wan néma kundi wa. Wani kundi anga wa: Krais Jisna yananén kapéremuséké wa kiyaandén, talimba Gotna nyéngaamba vyaatakandarén pulak. ⁴Kiyaandéka kwaawumba rémndarén. Rémtakandaka nyaa vétik yéndéka kupukmba ganmbamba Got wandéka wa nakapuk taamale waarapndén. Talimba wani muséké waak wa vyaatakandarén Gotna nyéngaamba. ⁵Krais Jisna taamale waarape taale Pitaké yéndéka Pita véndén wa dé. Véndéka kukmba dale yeyé yaayatan dunyanngé yéndéka de akwi véndarén dé. ⁶Kukmba dé némaamba (500 pulak) du dakwaké yéndéka wa véndarén dé. Wani du dakwa talimba déku jémbaamba wa yaalandarén. Wani du dakwa némaamba a wayéka yarépékandakwa. Ras de wa kiyaaton. ⁷Kukmba Krais Jisna dé néma du Jems, Jisna kundi kure yaakwa dunyan raské waak yéndéka de akwi wa véndarén dé. Némaamba du dakwa Krais Jisaset véndaka wa vékuséknangwa, Krais Jisna taamale waarapndénngé.

⁸Sésékuk sékéyakmba dé wunéke yaandéka wa véwutén dé. Aasa nyaan kurkale tékapuk ye bari kéraaléka nyaan yékun yakapuk yakwa pulak, wa wuné yékun yakapuk yaréwutéka dé wunéke yaandéka véwutén dé. ⁹Ani kundiké vékulakate wa wunéke wunga wawutén. Kraisi Jisasna kundi kure yaakwa nak dunyan néma du randakwa. Wuné Kraisi Jisasna kundi kure yaakwa du wuné baka du a téwutéka. Talimba Gotna du dakwat wa yaavan kuruwutén. Yéku du yamba téwutéka wa. Du ras wunéke anga wandakwa, “Dé yénga pulak Kraisi Jisasna yémba kundi kwayéke dé? Dé yéku du yamba yé wa. Gotna du dakwat yaavan kutndénngé, ‘Dé Kraisi Jisasna du wa,’ katik naaké nané déké.” Naandakwa.

¹⁰Wan Got dé wunéke yékunmba véndén wa. Véte yéku mawulé tiyaandéka bulaa Kraisi Jisasna kundi kure yaakwa du a téwutéka. Got yéku mawulé tiyaandéka wuné baka yamba yaréwutéka wa. Tiyaandén jémbaa yate néma jémbaa yawutéka. Yawutéka jémbaa nak duna jémbaat wa taalékéran. Wuna kapmang wani jémbaa yamba yawutéka wa. Got wunéke sémbéraa yate wunat yékun yandéka wa wani jémbaa yawutéka. ¹¹Kraisi Jisasna kundi kure yaakwa nak du déké jémbaa yandaka wa wuné waak déké jémbaa yawutéka. Nanéke vékulakaké yambak. Wananén kundiké ma vékulakangunék. Nané nakurak kundi gunat wa wananén, Kraisi Jisas kiyaae nakapuk taamale waarapndénngé. Guné wani kundi vékwe anga wa wangunén, “Yi wan wanana wa.” Wunga wate yéku mawulé vékute yékunmba yaréngunéngwa.

Jisasna jémbaamba yaale kiyaan du dakwa taamale waarapkandakwa

¹²Ma vékungunék. Kraisi Jisas kiyaandéka Got wandéka nakapuk taamale waarapndénngé apapu wanangwa. Wananga yékunmba wa vékungunéngwa. Bulaa guna du ras anga wandakwa, “Kiyaan du dakwa katik nakapuk taamale waarapké daré.” Wunga wate yékéyaakmba téte wa yékunmba yamba wandakwe wa. ¹³De yéku kundi watémunaandaru, wa Kraisi Jisas kiyaae Gotna kundi vékwe nakapuk katik taamale waarapkatik dé. ¹⁴Kraisi Jisas kiyaae, dé nakapuk taamale waarapkapuk yamunaandu, wa nané Gotna kundi kwayékwa du papukundi wananu, wa guné déké yékunmba vékulakate katik yékunmba yakatik guné. ¹⁵Anga wananén, “Kraisi Jisas kiyaandéka Got wandéka wa nakapuk taamale waarapndén.” Wunga wananénngé, Jisas taamale waarapndénngé Got wakapuk yamunaandu, wa papukundi wakatik nané Gorké. Yékéyaakmba téka du anga wandakwa, “De nakapuk taamale waarapndarénngé, Got kiyaan du dakwat katik waké dé.” Naandakwa. Deku kundi yékun yamunaandu, wa Jisas taamale waarapndénngé, Got dat katik wakatik dé. Deku kundi wan papukundi wa. De nakapuk taamale waarapndarénngé, Got kiyaan du dakwat wa wandékwa.

¹⁶ Got kiyaan du dakwat nakapuk taamale waarapndarénngé wakapuk yamunaandu, nané anga wakatik nané, “Krais Jisas kiyaandéka Got dat yamba wandékwe wa, dé nakapuk taamale waarapndénngé.” Wunga katik waké nané. Got wandéka wa Krais Jisas nakapuk taamale wa waarapndén.

¹⁷Krais Jisas kiyaee dé nakapuk taamale waarapndénngé Got wakapuk yamunaandu, wa guné déké yékunmba vékulakangunu dé gunat yékun katik yaké dé. Wunga yakapuk yamunaandu, wa kapéremusé yakwa du dakwa Gotna ménimba rapékakatik guné. ¹⁸Got kiyaan du dakwa taamale waarapndarénngé wakapuk yandu, yékéyaakmba yatékwa duna kundi yékun yamunaandu, wa Krais Jisasna kundi yékunmba vékwe kiyaan du dakwa Gorale katik rapékakatik daré. De lambiyakngatik daré. ¹⁹Nané Krais Jisasna kundi yékunmba vékunanu, Got nanat yékun yandu, nané ani kápmaamba male yékunmba yaréte, kukmba kiyaananu, nanat yékun yakapuk yamunaandu, wa katik yékunmba yarékatik nané. Wunga yakapuk yamunaanunu, wa nak du dakwa nanéké anga wakatik daré, “Wani du dakwaké sémbéraa yakanangwa. De papukundi wate waangété mawulé wa yandakwa. Deku waangété mawulé nak du dakwana waangété mawulat wa taalékéran.” Wunga katik waké daré. Got kukmba waak nanat wa yékun yakandékwa.

²⁰Deku kundi papukundi wa. Krais Jisas kiyaandéka Got wandéka wa nakapuk taamale waarapndén. Yi wan wanana wa. Wan yéku kundi wa. Got Krais Jisasét taale wunga wandéka a vékuséknangwa. Kukmba Got wandu de kiyaan du dakwa nakapuk taamale waarapkandakwa. ²¹⁻²²Talimba du nak Adam kapéremusé yandén. Yandéka wa akwi du dakwa a kiyaandakwa. Nak du Krais Jisas nanéké yéku jémbaa wa yandén. Yandénngé, Got wandu kiyaan du dakwa nakapuk taamale waarapkandakwa. Akwi du dakwa wan Adamna gwaal waaranga maandéka bakamu wa nané. Nané kapéremusé yate ye wa kiyaakanangwa. Nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa déku kémba wa ténangwa. Te kukmba kiyaananu, Got wandu, nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa nakapuk taamale waarape dale apapu apapu yékunmba rapéka-kanangwa. ²³Talimba Got anga wandén, Krais Jisas taale taamale waarapndu, nané kukmba taamale waarapmuké. Wandéka taale Krais Jisas yananén kapérandi muséké kiyaandéka Got wandéka wa nakapuk taamale waarapndén. Kukmba Krais Jisas nakapuk waambule yaae wandu nané déku jémbaamba yaalan du dakwa akwi nakapuk taamale waarapkanangwa.

²⁴⁻²⁶Krais nakapuk waambule yaaké yandékwa sapak akwi musé kékandékwa. Krais Jisas néma du wa rakandékwa. Randu Got wandu déku maamat viyaandu déku mayé apa wa deku mayé apat taalékéraké yakwa. Taalékérandu dé deké waak néma du randu de waak déku kundi

vékukandakwa. Krai Jisas dé déku jémbaaké kalik yan néma du, déku jémbaaké kalik yan gavman, Satanna kémét waak yaavan kurkandékwa. Kukmba dé kiyaanangwa yapaté yaavan kurkandékwa. Yaavan kutndu wani sapa kmba yatékwa du dakwa katik kiyaaké daré. Krai Jisasna mayé apa déku maamana mayé apat akwi taalékérandu wa déku du dakwa akwi musé waak déku aapa Gorét kwayékandékwa. Kwayéndu Got néma du rate deké mayé apa yakandékwa. ²⁷Krai kiyaanangwa yapaté yaavan kurké yandékwanngé, Gotna nyéngaamba déku du nak ani kundi wa viyaatakandén anga: Got anga wandén, déku mayé apa akwi du dakwa akwi musé waak deku mayé apat taalékérandu néma du ramuké. Wani du wani kundi viyaatakate, akwi muséké néma du raké yandékwanngé viyaatakate, Gorké yamba wandékwe wa. Krai Jisas akwi du dakwa akwi muséké waak néma du rakandékwa. Wunga raké yandékwanngé Got wa wandén. Wandénngé, Krai Jisas dé Gorké néma du katik raké dé. ²⁸Krai Jisas akwi du dakwa, akwi muséké waak, néma du rate, dé wani du dakwa wani musé waak déku aapa Gorét kwayékandékwa. Kwayéndu dé Got kapmang wa néma du rakandékwa, akwi du dakwa, akwi muséké waak.

²⁹Krai kiyaee taamale waarapndén kundi papukundi yamunaandu, wa guna du dakwa ras kiyaan du dakwaké vékulakate, Néman Du Jisasna yémba nakapuk baptais kéraae, wa yamba yékun yandakwe wa. Du ras anga wandakwa, “Kiyaan du dakwa taamale waarapndarénngé Got katik waké dé.” Wunga wandaru kiyaan du dakwa taamale waarapkapuk yandaru, guna du dakwa ras kiyaan du dakwaké vékulakate, Néman Du Jisasna yémba nakapuk baptais kéraae, wa det yékun katik yaké daré.

³⁰Kiyaan du dakwa taamale waarapkapuk yamunaandaru, wa nané Gotna jémbaa yate, nanat yaavan kurké mawulé yakwa duké katik yéké nané. A vékuséknangwa. De nanat viyaandaru kiyaamunaananu, wa Got wandu nané nakapuk taamale waarapkanangwa. Wunga vékusékte deku gaayét yéte mawulé tawulé yanangwa. ³¹Krai Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, guné nana Néman Du Jisasale nakurakmawulé yate yaréngunénga, wa gunéké mawulé tawulé yawutékwa. Yi wan wanana wa. Gunéké mawulé tawulé yate gunat ani kundi wawutékwa. Akwi nyaa némaamba du wunat viyaandékngé vékulakandakwa.

³²Ani gaayé Efesusmba tékwa dunyansé de waaléwasa yakwa pulak, wunat viyaandékngé yandarén. Kiyaan du dakwa taamale waarapkapuk yandaru nané ras du yakwa pulak ma yakwak. Wani du anga wandakwa, “Yénga yakét. Dékumukét. Kiyaae késkanangwa. Kukmba katik raké nané. Bulaa a yékunmba yaréngangwa. Nané némaamba kakému kulak kakanangwa. Ye nak nyaa baka kiyaakanangwa.” Wunga wate wa yéku kundi yamba wandakwe wa. Wunga wa vékuséknangwa. Vékusékte nané de yakwa pulak, katik yaké nané.

³³Ani kundi guné ma véku: “Kapérandi yapaté yakwa du dakwa dele yeyé yaayakwa du dakwana mawulé wa yaavan kutndakwa.” Naandakwa. Yi wan wanana wa. De gunat paapu yakapuk yamuké, yékunmba vékulake dele yeyé yaayaké yambak. ³⁴Guné yékéyaakmba tété kapéremawulé wa vékungunén. Vékungunén kapére mawulé yaasékatake, kapéremusé nakapuk yaké yambak. Guna du dakwa ras Gorké vékusékgapuk yate anga wandakwa, “Got kiyaan du dakwat katik waké dé, de nakapuk taamale waarapndarénngé.” Naandakwa. Guné wani yapatéké nékéti yangunénngé wa wani kundi wawutékwa.

Kiyaan du dakwa taamale waarapndaru deku sépé nakpulak yakandékwa

³⁵Du ras anga wakandakwa, “Kiyaan du dakwa taamale waarapké yandakwa kundi wan waangété kundi wa. Kiyaan du dakwa yénga pulak taamale waarapké daré? De yénga pulak sépé kure téké daré?” ³⁶Wunga wandaru anga wakawutékwa: Guné waangété du wa. Ma vékulaka. Maaku sék taawutakangunu kékmaamba re kukmba dé nakapuk buréle yaalakandékwa. Rékaa yakapuk yan maaku sék taawutakangunu kukmba nakapuk katik buréle yaalaké dé. Rékaa yan maaku sék taawutakangunu kukmba dé nakapuk buréle yaalakandékwa. Maaku sék rékaa ye nakapuk buréle yaalakwa pulak, du dakwa kiyaan nakapuk taamale waarapkandakwa. ³⁷Taawungunéngwa musé wan makal musé wa. Guné maakuna apa yamba taawungunéngwe wa. Sék taawutakangunu buréle yaale maakuna apa waarékandékwa. ³⁸Nak sék nak apa wa yaalakandékwa. Yandu nakpulak sék nakpulak apa wa yaalakandékwa. Akwi sék dekét deku apa male wa yaalakandakwa. Wani sékngé Got déku mawulémba wandéka wa késpulak nakpulak mayé apa wa yaalandékwa. Guné sék taawungunu wa nakpulak musé ye buréle yaalakandékwa. Sék nakpulak yandékwa pulak, guné kiyaan du dakwa rémngunu wa de nakpulak sépé ye taamale waarapkandakwa.

³⁹Akwi musé nakurak sépé yamba kure téndakwe wa. Késpulak nakpulak sépé wa kure téndakwa. Dunyan wa nakpulak sépé kure téndakwa. Baangmba tékwa baalé waasa wa nakpulak sépé kure téndakwa. Api nakpulak sépé wa kure téndakwa. Gukwami nakpulak sépé wa kure téndakwa.

⁴⁰Nyétmba musé ras wa rakwa. Kékmaamba musé ras wa rakwa. Nyétmba rakwa musé wan nakpulak wa. Kékmaamba rakwa musé wan nakpulak wa. ⁴¹Nyaa, baapmu, nyétmba tékwa akwi kun de akwi wan yékun wa. Nyaa wan nakpulak wa. Baapmu wan nakpulak wa. Kun wan nakpulak wa. Akwi kun nakurak pulak yamba téndakwe wa. Ras wa ayélap yaa véréngwa. Ras wa néma yaa véréngwa.

⁴²Kiyaan du dakwa nakapuk taamale waarape wunga male yakandakwa. Du dakwa kiyaandaka wa deku pusaa rémngwa

képmaamba. Wani pusaa bari biyaawukandékwa. Kiyaan du dakwa taamale waarape nak pulak sépé kure téndaru wani sépé apapu apapu rapéka-kandékwa. Katik biyaawuké dé. ⁴³Képmaamba rémnangwa pusaa wan kapérandi musé wa. Sémbayémba vaanjandanangwa musé pulak wa. Nakapuk taamale waarapké yanangwa sépé wan yéku laku sépé wa. Rémnangwa pusaa apamama yamba yandékwe wa. Nakapuk taamale waarapké yanangwa sépé wan apamama yakandékwa. ⁴⁴Rémnangwa pusaa wan kápmaana sépé wa. Nakapuk taamale waarapké yanangwa sépé wan Gotna gaayémba tékwa du dakwana sépé wa. Képmaana sépé wan nakpulak sépé wa. Gotna gaayéna sépé wan nakpulak sépé wa.

⁴⁵Képmaana sépéké Gotna nyéngaamba ani kundi wa kwaakwa anga: Taale yatan du Adam wa dé ani kápmaana du wa yaréndén. Krai Jisaské anga wandakwa, “Kukmba yatan du Adam wa.” Dé Gotna gaayémba gaayan du kulémawulé tiyaandu wa kulémawulé kéraae apapu apapu yékunmba rapéka-kanangwa.

⁴⁶Nané Gotna gaayémba tékwa du dakwana sépé taale kure te kukmba nané kápmaana sépé kure to? Taale wa kápmaana du dakwa yaréngangwa. Kukmba kiyaae nakapuk taamale waarapkanangwa. Waarape Gotna gaayémba tékwa du dakwa yarékanangwa. ⁴⁷Taale Got Adam kápmaamba wa yandén. Yatake kukmba wandéka nak Adam déku nak yé Krai Jisas wa Gotna gaayémba wa gaayandén. ⁴⁸Nané ani kápmaamba tékwa du dakwa kápmaamba yandén du Adam pulak wa ténangwa. Krai Jisas kápmaana du yamba yé wa. Dé Gotna gaayémba yaan du wa. Nané Krai Jisasna jémbaamba yaale nané déku kémba wa ténangwa. Kukmba nané dé tékwa pulak tékanangwa. ⁴⁹Nané ani kápmaamba téte wa Adam pulak kápmaana du dakwa wa ténangwa. Kukmba Gotna gaayémba téte, wa Krai Jisas pulak, Gotna gaayémba tékwa du dakwa wa tékanangwa.

⁵⁰Wuna du dakwa, ma véku. Du dakwa ani kápmaana sépé, biyaawukwa sépé kure téte, wa Gotna mayé apa kéraakapuk yate déku gaayét katik yéké daré. Du dakwana sépé nakpulak yandu de déku gaayét yékandakwa. Déku gaayémba rakwa musé katik biyaawuké dé. De déku gaayét yéndaru Got néma du rate deké yékunmba vérékandékwa. Yi wan wanana wa.

⁵¹Ma véku. Wuné paakutakandéka rakwa kundi nak bulaa gunat waké mawulé yawutékwa. Nané Krai Jisasna du dakwa akwi katik kiyaaké nané. Got wandu nana sépé nakpulak yakandékwa. ⁵²Got wandu déku du nak paati waakandékwa. Waandu nyét bari kusnyérakngwa pulak, nana sépé bari nakpulak yakandékwa. Paati waandu Got wandu Néman Du Jisasna jémbaamba yaale kiyaan akwi du dakwa taamale waarapandakwa. Waarapndaru deku sépé nakpulak yandu wani sépé katik biyaawuké dé. Nané waak Néman Du Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa kápmaamba wayéka kulé ténanu nana sépé nakpulak yakandékwa. Yandu nané akwi apapu apapu

yékunmba rapéka-kanangwa. ⁵³Got wandu nana sépé nakpulak ye Gotna gaayémba tékwa du dakwana sépé ye rapékakandékwa. Katik biyaawuké dé.

⁵⁴⁻⁵⁵Biyaawukwa sépé wan kapérandi sépé wa. Wani sépé yaasékatake nakpulak yéku sépé kéraae wa yékunmba rapékakanangwa apapu apapu. Wani sapak ani kundi, talimba Gotna nyéngaamba viyaatakandarén kundi sékérék-ngandékwa:

Got déku maamale waariyandéka déku mayé apa deku mayé apat taalékérandéka wa kiyaanangwa yapaté yaavan kutndén.

Yaavan kutndénngé nané nakapuk kaangél kure katik kiyaaké nané. Du dakwa kiyaandakwa yapaté wa késén.

Wani yapaté nanéké nakapuk katik yaaké dé.

⁵⁶Kapéremusé wa yananén. Ye bulaa a kaangél kure kiyaanangwa. Gotna apakundi yanangwa kapére mawulé wa wakwasnyéndékwa. Wani sapak yananén kapére mawulé wani apakundi waak késkandékwa. ⁵⁷Got nanat yékun yandéka, nana Néman Du Krai Jisas kiyaanangwa yapaté yaavan kutndéka, nanat tiyaandén mayé apa du dakwa kiyaandakwa mayé apat wa taalékéran. Taalékérandénngé nané Gorké mawulé tawulé yate déku yé ma kavérékngwak.

⁵⁸Néma mawulé yawutékwa du dakwa, guné Krai Jisna jémbaamba yaale kiyaan du dakwa taamale waarapké yandakwa kundiké ma vékulakangunék. Vékulakangunu guna mawulé apamama yate ma yékunmba téndék. Wani yéku kundi yaasékaké yambakate. Néman Du Krai Jisaské yangunéngwa jémbaa ma yatépékangunék. Guné kiyaae taamale waarapké yangunéngwa sapak Got guna yéku jémbaa kaatakandékwa. Yi wan wanana wa. Guné wunga vékusékte, apamama yate, déké jémbaa ma yatépékangunék.

Musékapuk yan Gotna du dakwaké yéwaa wéréngo-kandakwa

16 ¹Bulaa Jerusalemmba tékwa Gotna du dakwaké wéréngoké yangunéngwa yéwaaké wakawutékwa. Galesiamba tékwa Krai Jisna jémbaamba yaalan du dakwat wani muséké wa wawutén. Det wawutén pulak, guné waak ma yangunék. ²Akwi Sande guné nak nak jémbaa ye kéraangunéngwa yéwaa ras ma taakangunék. Guné némaamba yéwaa kéraae némaamba yéwaa ma taakangunék. Guné ayélapkéri yéwaa kéraae ayélapkéri yéwaa ma taakangunék. Guna gaamba ma taakangunu kurkale randu. Randu wuné yaawutu, néma jémbaa yate, det kwayéké yangunéngwa yéwaaké katik waakngé guné. ³Wéréngoké yangunéngwa yéwaa kure yéndarénngé, guné yéku du rasét ma wangunék.

Wangunu yaae déké nyéngaa viyaae det kwayéwutu de wani nyéngaa, wéréngongunén yéwaa waak kure yékandakwa Jerusalemét. ⁴Kalmu wuné waak Jerusalemét yéké wuté? “Wan yékun wa,” naamunaae, yékawutékwa. Yémunaawutu, wa wunale yékandakwa.

Pol yéte Korinsat véké mawulé yandén

⁵Wuné ye Masedonia provinsmba saambake wani kápmaamba taale yeyé yaayate Gotna kundi kwayékawutékwa. Kwayétake kukmba gunéke yaakawutékwa. ⁶⁻⁷Yaae ayélapkéri sapak gunale yaréke wuté, kapuk némaamba baapmu gunale yaréke wuté? Kalmu némaamba baapmu yare néma wimut kurkwa sapak waak yaréke wuté? Wuné guné vétake bari yémuké kalik yawutékwa. Wuné gunale némaamba baapmu yaréke wa mawulé yawutékwa. Nana Néman Du Kraisa Jisas, wuné gunale némaamba baapmu yaréwuténngé wamunaandu, wunga yarékawutékwa. Yaréwutu guné wunat yékun yakangunéngwa, wuné kukmba guné yaasékatake nak gaayét ye Gotna kundi wamba kwayémuké.

⁸⁻⁹Taale yaréwutékwa gaayé Efesusmba yarépéka-kawutékwa. Ani gaayémba tékwa némaamba du dakwa bulaa Gotna kundi vékuké mawulé yandakwa. Yandaka wa néma jémbaa yate Gotna kundi kwayéwutékwa. Némaamba du dakwa Gotna kundi yékunmba vékute Kraisa Jisasna jémbaamba yaalandarénngé, wa ani jémbaa yapéka-kawutékwa. Némaamba du wani jémbaaké kalik yate wa Kraisa maama téndakwa. Déké wup yakapuk yate, Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana mawulé apamama yate yékunmba téndénngé, wuné déku kundi wate ani gaayémba yarépékakawutékwa. Yare Pentikos waandakwa nyaa Efesus yaasékatake yékawutékwa Masedoniat.

¹⁰Timoti, wuné yakwa pulak, wa Néman Du Jisasna jémbaa yandékwa. Yate gunéke yaandu, déké ma mawulé yangunék. Dat ma yékun yangunu dé gunale yarédu guné akwi yékunmba yaréngunék. ¹¹Yaréte déku kundi ma vékungunék. “Baka du wa,” naaké yambak déké. Yate dat ma yékun yangunék, dé kukmba guné yaasékatake yéku mawulé vékute wunéke waambule yaandénngé. Dé nana nak duwale waambule yaaké yandakwanné wa kaavéréwutékwa.

¹²Bulaa nana waayéka pulak du Apoloské wakawutékwa. Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan nak duwale gunéke yéndénngé dat wa wawutén. Wawutéka anga wandén, “Bulaa wan yéku sékét yamba wa. Bulaa Korinét katik yéke wuté. Yéku sékét yaandu wa yékawutékwa.” Naandén.

Pol kundi wasékéyakndékwa

¹³Guné kapérandi yaambumba yékapuk yamuké, ma yékunmba vékulakangunék. Guna mawulé apamama yate yékunmba téndu guné Kraisa Jisasna kundi ma yékunmba vékuté-pékaangunu. Wup yakapuk yate apamama yate ma téngunék. ¹⁴Guné nak du dakwaké, Gorké waak néma mawulé yate guna jémbaa ma yatépékanunék.

¹⁵Kraisa Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, gunat wawutékwa. Guné Stefanas déku kémngé waak wa vékuséknunéngwa. De Akaiamba tékwa

du dakwat taalékére taale Krai Jisasna kundi wa yékunmba vékendarén. Vé kute néma jémbaa yate wa Gotna du dakwat yékun yatépékandakwa. ¹⁶Deké wa gunat wawuté kwa. Guné deku kundi vé kute dele Néman Du Jisasna jémbaa yakwa duna kundi waak vé kute, wandakwa pulak ma yangunék.

¹⁷Guné wanguné nga de Stefanus, Fortunatus, Akaius, wunéké wa yaandarén. Yaandaka wuna mawulé yékun yandékwa. Guné wunéké yaamuké yapatinguné nga wunéké wa yaandarén. ¹⁸De yaae gunéké yéku kundi wandaka bulaa wuna mawulé yékunmba téndékwa. Yékunmba téndékwanngé vékusé kngunu guna mawulé waak yékunmba tékandékwa. De nana mawulat yékun yandarénngé guné deku yé ma kavéré kngunék.

¹⁹⁻²⁰Akwila ambét déku taakwa Prisila, bérku gaamba Gotna kundi bulmuké jaawuwe rate Krai Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwa waak, de gunéké néma mawulé yate Néman Du Jisasna yé kavéré kte mawulé tawulé yandakwa gunéké. Ani gaayémba tékwa Néman Du Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwa waak de akwi gunéké mawulé tawulé yandakwa. Esiana némaamba nak taalémba Gotna kundi bulké jaawuwe téte Krai Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwa waak wa gunéké mawulé tawulé yandakwa. De akwi mawulé yate wunat wandaka wa deku kundi gunat wawuté kwa.

Nané Gotna du dakwa yanangwa pulak, guné guna du dakwaké mawulé tawulé yate mawulé tawulé yanangwa yapaté det ma yangunék.

²¹Bulaa wuné Pol wuna kundi viyaatakan dumba nyéngaa kéraae, gunéké mawulé yate, wunékét wuna taamba wa ani kundi viyaatakawuté kwa.

²²Du dakwa nana Néman Du Jisaské néma mawulé yakapuk ye, wa de yénga lambiyakndaru. De Gorale katik rapékaké daré.

Nana Néman Du Jisas, méné ma yaa.

²³Nana Néman Du Jisas gunéké sémbéraa yate gunat yékun yandénngé dat wa waatakuwuté kwa.

²⁴Nané akwi Krai Jisasna du dakwa ténangwa. Téte wuné gunéké akwi néma mawulé yawuté kwa. Wunga vékusék-ngunénngé wa gunat wawuté kwa.

Wani kundi a wasékéyakwuté kwa. Yaak.